

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΕΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Προφίλ εργασίας: Υβριδικό

Γεώργιος Σαχινίδης (1911-1990): η ζωή και το έργο του. Κατάλογος έργων.

Ψηφιακή επεξεργασία, επιμέλεια

**και ηχογράφηση/βιντεοσκόπηση για κοντραμπάσο και πιάνο
του *Ρόντο* για κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου, ορ. 34.**

Γράφων: Χαράλαμπος Γρηγοριάδης

A.M.: 22030

Θεσσαλονίκη

Σεπτέμβριος 2022

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους καθηγητές του Τμήματος ΜΕΤ Ευγένιο Πολίτη και Κωστή Χασιώτη για την άρτια καθοδήγηση και υποστήριξη κατά την εκπόνηση της εργασίας. Επίσης τον καθηγητή Πέτρο Βούβαρη για την άμεση απόκριση και καθοδήγηση του. Τον Χαράλαμπο Παζαρούλα για την ανταλλαγή ιδεών. Τον κ. Φώτη Σακαλή για την τεχνική υποστήριξη και την κα. Κική Μπαλτά για την άμογη συνεργασία. Ακόμη, τον κ. Θωμά Ταμβάκο για την επικοινωνία που είχαμε και τις πληροφορίες που μοιράστηκε μαζί μου, όπως και τον φίλο μου Μιχάλη Καλτσίδα που δέχθηκε να αναλάβει χρέη συνοδού/πιανίστα. Επίσης, τον κ. Θεόδωρο Σαχινίδα του οποίου η πολύτιμη βοήθεια διευκόλυνε την ερευνητική διαδικασία και διαμόρφωσε σε μεγάλο βαθμό το τελικό αποτέλεσμα. Τέλος, την οικογένεια μου και τους δικούς μου ανθρώπους που με στηρίζουν με κάθε τρόπο ώστε να συνεχίσω να κυνηγάω τους στόχους μου.

«Δηλώνω υπευθύνως ότι όλα τα στοιχεία σε αυτήν την εργασία τα απέκτησα, τα επεξεργάσθηκα και τα παρουσιάζω σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές της ακαδημαϊκής δεοντολογίας, καθώς και τους νόμους που διέπουν την έρευνα και την πνευματική ιδιοκτησία. Δηλώνω επίσης υπευθύνως ότι, όπως απαιτείται από αυτούς τους κανόνες, αναφέρομαι και παραπέμπω στις πηγές όλων των στοιχείων που χρησιμοποιώ και τα οποία δεν συνιστούν πρωτότυπη δημιουργία μου».

Λέξεις-κλειδιά

Σαχινίδης / Sachinidis, Έλληνες συνθέτες / Greek composers, Κοντραμπάσο / Double Bass, Contrebasse, Kontrabass, Κριτική έκδοση / Critical editing

Copyright © Χαράλαμπος Γρηγοριάδης. 2022.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση αυτής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Επιστήμες και Τέχνες της Μουσικής, του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, της Σχολής Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Περίληψη

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ερευνά την ζωή και το μουσικό/καλλιτεχνικό έργο του έλληνα συνθέτη Γεώργιου Σαχινίδη. Στον βασικό κορμό της εργασίας περιλαμβάνεται η *Εισαγωγή*, στην οποία παρατίθεται το βιογραφικό του συνθέτη, η σύλληψη της ιδέας και τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία η εν λόγω εργασία καλείται να καλύψει. Στο βασικό κορμό περιλαμβάνονται επίσης τα κεφάλαια *Μεθοδολογία* και *Συμπεράσματα – Αποτελέσματα*. Στο κεφάλαιο της *Μεθοδολογίας* περιγράφεται η συνολική ερευνητική διαδικασία που ακολούθησε ο γράφων. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε αφορά τις μουσικές σπουδές του Σαχινίδη, την καλλιτεχνική δραστηριότητα που ανέπτυξε, την σύσταση καταλόγου έργων του συνθέτη, τον εμπλουτισμό του Αρχείου Γεωργίου Σαχινίδη που βρίσκεται στην «Ψηφίδα», τις καλλιτεχνικές συνεργασίες του, την προσωπική και οικογενειακή του ζωή και τέλος την επεξεργασία/επιμέλεια του *Ρόντο*, ορ. 34. Στο κεφάλαιο *Συμπεράσματα – Αποτελέσματα* παρατίθενται τα συμπεράσματα και τα αποτελέσματα που προέκυψαν μέσω της έρευνας, καθώς επίσης τα ανοιχτά ερωτήματα και προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

Καθώς ο Σαχινίδης είναι πολύ λίγο γνωστός ως συνθέτης και μουσικός, οι αναφορές σε αυτόν είναι λιγοστές και δυσεύρετες, γεγονός που δυσκόλεψε την ερευνητική διαδικασία. Στην εργασία προτείνονται τρόποι, για την συνέχιση της έρευνας και ανάδειξης του έργου του συνθέτη και για την αντιμετώπιση των ερωτημάτων που παραμένουν ακόμη αναπάντητα.

Το παράρτημα της εργασίας περιλαμβάνει, την επιμέλεια του *Ρόντο* ορ. 34 με τίτλο, *Γεώργιος Σαχινίδης (1911-1990), Ρόντο για κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου, ορ. 34: Κριτική και εκτελεστική επιμέλεια της επεξεργασίας για πιάνο του συνθέτη, τον κατάλογο έργων του Σαχινίδη, καθώς και την ηχογράφιση/βιντεοσκόπηση της πρώτης εκτέλεσης του εν λόγω έργου που παρουσιάστηκε σε συνεργασία με τον πιανίστα Μιχάλη Καλτσίδα στις 23 Σεπτεμβρίου 2022 στο Αμφιθέατρο Τελετών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο πλαίσιο της δημόσιας υποστήριξης της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.*

Abstract

This Master's Thesis investigates the life and the musical/artistic work of the Greek composer Georgios Sachinidis. The main body of the thesis includes the *Introduction*, in which the biography of the composer, the conception of the idea and the research questions are presented. The main body also includes the chapters *Methodology and Conclusions - Results*. In the chapter about *Methodology* the overall research process followed by the author is described. The research carried out concerns the musical studies of Sachinidis, the artistic activity he developed, the creation of a catalogue of the composer's works, the enrichment of the George Sachinidis Archive located at the "Psepheda", his artistic collaborations, his personal and family life and finally a critical and performance edition of *Rondo*, op. 34. The chapter *Conclusions - Results* includes the conclusions and the results obtained through the research, as well as the open questions and suggestions for further research.

As Sachinidis is not a well-known composer and musician, references to him are few and this fact made the research process difficult. Because of this, ways are proposed through which research can continue to highlight the composer's work and to answer the questions that remain unanswered.

The *Appendix* of the Thesis includes the critical and performance version entitled, *Georgios Sachinidis (1911-1990), Rondo for double bass and chamber orchestra, op. 34: Critical and performance edition of the composer's piano arrangement*, the catalogue of works by Sachinidis, as well as the recording/videotaping of the first performance of this work, presented in collaboration with pianist Michalis Kaltsidis, on September 23, 2022 at the Ceremonial Amphitheatre of the University of Macedonia, in the context of the public support of this Thesis.

Περιεχόμενα

Πίνακας Συντομογραφιών Οργάνων	1
Πίνακας συντομογραφιών.....	1
Πίνακας Πηγών.....	2
Περιεχόμενα εικόνων.....	2
Περιεχόμενα πινάκων	2
Εισαγωγή	3
Γεώργιος Σαχινίδης – Βιογραφία	3
Η σύλληψη της ιδέας.....	7
Ερευνητικά ερωτήματα	7
1. Μεθοδολογία.....	8
1.1. Έρευνα σχετικά με τα έργα του Σαχινίδη	8
1.1.1. Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη (Α.Γ.Σ.).....	8
1.1.2. Επίσκεψη στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.)	8
1.2. Έρευνα σχετικά με την ζωή του Σαχινίδη.....	9
1.2.1. Προσωπική και οικογενειακή ζωή	9
1.2.2. Σπουδές και καλλιτεχνική δραστηριότητα	10
1.3. Επαφή με οικεία πρόσωπα του Σαχινίδη	14
1.3.1. Συνέντευξη με την Β. Ροδάκη-Ροδοπούλου και την Κ. Παυλοπούλου.....	14
1.3.2. Γνωριμία και συνεργασία με τον Θεόδωρο Σαχινίδη.....	16
1.4. <i>Ρόντο</i> , ορ. 34	19
1.4.1. Πληροφορίες για το έργο.....	19
1.4.2 Η αφιέρωση στον J.M. Rollez	19
1.4.3 Μορφολογική ανάλυση	21
1.5. Κριτική και εκτελεστική επιμέλεια του <i>Ρόντο</i> , ορ. 34.....	22
1.5.1. Η παρακίνηση για την επιμέλεια	22
1.5.2. Πηγές – Αναλυτική περιγραφή.....	23
1.5.3. Φωτογραφίες/Facsimiles	24

1.5.4. Η μεθοδολογία για την σύνταξη της παρτιτούρας.....	31
1.5.5. Η μεθοδολογία για την σύνταξη του κριτικού υπομνήματος.....	32
1.6. Σύσταση καταλόγου έργων.....	33
2. Συμπεράσματα – Αποτελέσματα	34
2.1. Συμπεράσματα σχετικά με τις παρτιτούρες των έργων του Σαχινίδη.....	34
2.2. Αποτελέσματα συμπλήρωσης των έργων του Α.Γ.Σ.	35
2.3. Η συνεργασία του Σαχινίδη με τον Γιάννη Ρίτσο.....	40
2.3.1. Συμπεράσματα από την αλληλογραφία Σαχινίδη – Ρίτσου.....	40
2.3.2. Μουσική σύνθεση για το <i>Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα</i>	42
2.4. Προβλήματα ένταξης του Σαχινίδη στην ελληνική μουσική κοινότητα	44
Ανοιχτά ερωτήματα – Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	45
Βιβλιογραφία	47
Παράρτημα I: Γεώργιος Σαχινίδης (1911-1990) Ρόντο - για κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου, ορ. 34: Κριτική και εκτελεστική επιμέλεια της επεξεργασίας για πιάνο του συνθέτη	1-21
Παράρτημα II: Κατάλογος έργων Αρχείου Γεωργίου Σαχινίδη (Α.Γ.Σ.).....	1-15
Παράρτημα III: Ηχογράφηση/Βιντεοσκόπηση του <i>Ρόντο</i> για κοντραμπάσο και πιάνο, ορ. 34.....	

Πίνακας Συντομογραφιών Οργάνων

Ελληνικά	Όργανα ¹	Αγγλικά
Άλτο Σαξόφωνο	Alto Sax.	Alto Saxophone
Τενόρο Σαξόφωνο	Tenor Sax.	Tenor Saxophone
Φλάουτο	Fl.	Flute
Όμποε	Ob.	Oboe
Κλαρινέτο	Cl.	Clarinet
Κλαρινέτο μπάσο	Bs. Cl.	Bass Clarinet
Κόντρα φαγκότο	Cbsn.	Contrabassoon
Φαγκότο	Bsn.	Bassoon
Αγγλικό Κόρνο	Eng. Hn.	English Horn
Κόρνο	Hn.	Horn
Τρομπέτα	Tpt.	Trumpet
Τρομπόνι	Trb.	Trombone
Τρομπόνι μπάσο	Bs. Trb.	Bass Trombone
Τούμπα	Tba.	Tuba
Βιολί	Vln.	Violin
Βιόλα	Vla.	Viola
Βιολοντσέλο	Vlc.	Violoncello
Κοντραμπάσο	D.B.	Double bass
Τρίγωνο	Trgl.	Triangle
Πιάτα	Cymb.	Crash cymbals
Ταμπουρίνο	Tamb.	Tambourine
Ταμπούρο	S. Dr.	Snare Drum
Τυμπάνια	Timp.	Timpani
Μπάσο τύμπανο (κάσα)	Bs. Dr.	Bass Drum
Κιθάρα	Gtr.	Guitar
Πιάνο	Pno.	Piano
Επεξεργασία για πιάνο	Pno. Red.	Piano Reduction
Συνοδεία πιάνου	Pno. Accomp.	Piano Accompaniment
Πιάνο δεξί χέρι	R.H.	Piano right hand
Πιάνο αριστερό χέρι	L.H.	Piano left hand

Πίνακας συντομογραφιών

Ελληνικά	Συντομογραφίες	Αγγλικά
α/α	αύξων αριθμός	
Α.Γ.Σ.	Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη	
Α.Ε.Μ.Θ.Τ.	Αρχείο Ελλήνων Μουσουργών Θωμά Ταμβάκου	
αρ.	αριθμός	
Ε.Β.Ε.	Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδος	
Ε.Ε.Μ.	Ένωση Ελλήνων Μουσουργών	
μ.τ.γ.	Μετάφραση του γράφοντος	
Πα.Μακ.	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	
τευχ.	τεύχος	
χ.σ.	χωρίς συγγραφέα	
έργο	op.	opus

¹ Οι συντομογραφίες των οργάνων (εκτός των Gtr., Pno. Red. και Pno. Accomp.) καταγράφονται σύμφωνα με το βιβλίο The study of orchestration του Adler Samuel: σελίδες 793-795.

Πίνακας Πηγών

Ελληνικά	Πηγές	Αγγλικά
Μεταγραφή για πιάνο	PR	Piano Reduction
Παρτιτούρα μαέστρου	FS	Full Score
Παρτιτούρες οργάνων ορχήστρας (συνολικά)	P	Parts

Περιεχόμενα εικόνων

Εικόνα	Περιεχόμενο	Σελίδα
1	Γεώργιος Σαχινίδης	3
2	Δίπλωμα που απονεμήθηκε ως βράβευση στον Γ. Σαχινίδη από το Φεστιβάλ Κουλτούρας της Βαρσοβίας	6
3	Δίπλωμα σαξοφώνου του Σαχινίδη από το Ωδείο Αθηνών	11
4	Το εξώφυλλο του φακέλου του Σαχινίδη από το Ωδείο του Παρισιού.	13
5	Jean-Marc Rollez	20
6	Πηγή FS (εξώφυλλο)	24
7	Πηγή FS (σελ. μουσικού κειμένου 1)	25
8	Πηγή PR (εξώφυλλο)	26
9	Πηγή PR (σελ. μουσικού κειμένου 1)	27
10	Πηγή PR (οπισθόφυλλο)	28
11	Πηγή P (Vln. I, εξώφυλλο)	29
12	Πηγή P (Vln. I, σελ. μουσικού κειμένου 1)	30
13	Σφραγίδες. Δείγμα των εργαλείων που χρησιμοποίησε ο Σαχινίδης για την αναπαραγωγή καθαρών αντιγράφων των έργων του.	34

Περιεχόμενα πινάκων

Πίνακας	Περιεχόμενο	Σελίδα
Ενοτήτων	Περιέχει τις ενότητες που διακρίνουν μορφολογικά το <i>Ρόντο</i> , op. 34 και τα μέτρα στα οποία αυτές εντοπίζονται	21
Θεματικών φράσεων	Περιέχει τις θεματικές φράσεις του <i>Ρόντο</i> , op. 34 και τα μέτρα στα οποία εντοπίζονται στην 1 ^η ενότητα	21
Δωρεά Απριλίου 2022 - Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης	Περιέχει το σύνολο των έργων που περιλαμβάνονται στην δωρεά του Θεόδωρου στην Βιβλιοθήκη του Πα.Μακ. (Απρίλιος 2022)	36-38

Εισαγωγή

Γεώργιος Σαχινίδης – Βιογραφία

Πολλοί αξιόλογοι έλληνες μουσικοί εκτελεστές και συνθέτες, έχουν διακριθεί διεθνώς για το έργο τους, συνδυάζοντας την ελληνική μουσική παράδοση με άλλες μουσικές παραδόσεις και κουλτούρες. Το έργο τους ανέδειξε την ελληνική μουσική συνδιάζοντας την ελληνική μουσική παράδοση με άλλες μουσικές παραδόσεις και κουλτούρες. Μεταξύ αυτών βρίσκεται ο συνθέτης και σαξοφωνίστας, Γεώργιος Σαχινίδης. Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία πραγματεύεται θέματα τα οποία αφορούν στη ζωή και το μουσικό/καλλιτεχνικό έργο του.

Εικόνα 1: Γεώργιος Σαχινίδης.²

---

² «Ψηφίδα: Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη», ημερομηνία πρόσβασης 29 Δεκέμβριος 2021, <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21656>.

Ο Σαχινίδης είχε ποντιακή καταγωγή και γεννήθηκε στην Κρίμσκαγια της Ρωσίας, στις 2 Μαΐου 1911.³ Ήρθε στην Ελλάδα το 1922 και αρχικά ξεκίνησε σπουδές αρχιτεκτονικής τις οποίες δεν ολοκλήρωσε ποτέ. Φοίτησε επίσης στο Ωδείο Αθηνών από το 1931 ως το 1940 (βλ. εικόνα 3), όπου παρακολούθησε μαθήματα σαξοφώνου με τον Σπύρο Λαζάρου και θεωρητικών με τον Γεώργιο Σκλάβο. Αργότερα, διετέλεσε μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών. Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο έφυγε για σπουδές στο Παρίσι, όπου φοίτησε στο —τότε ονομαζόμενο— Εθνικό Ωδείο Μουσικής και Δραματικής Τέχνης. Εκεί παρακολούθησε μαθήματα σαξοφώνου με τον M. Mule, θεωρητικών με τον N. Galon, σύνθεσης με τον Tony Aubin και διεύθυνσης ορχήστρας με τον E. Bigon. Εκτός των σπουδών του στο Παρίσι, αξίζει να αναφερθεί πως συνεργάστηκε με τον Γάλλο αρχιτέκτονα Le Corbusier (1887-1965), αξιοποιώντας τις αρχιτεκτονικές του γνώσεις.⁴ Εμφανίστηκε ως σολίστ σαξοφώνου σε συναυλίες και σε ραδιοφωνικές εκπομπές. Από το 1950 άρχισε να ασχολείται συστηματικά με τη σύνθεση. Οι συνθέσεις του είναι επηρεασμένες από το μουσικό ύφος Γάλλων συνθετών, όπως ο Debussy και ο Ravel, σε συνδυασμό με επιρροές από την ελληνική και ποντιακή μουσική παράδοση, διαμορφώνοντας έτσι ένα δικό του προσωπικό ύφος. Επέστρεψε στην Ελλάδα το 1957 αλλά δεν κατάφερε να βρει ανταπόκριση ως συνθέτης και σολίστ. Λόγω αυτού αποφάσισε να εγκατασταθεί μόνιμα στο Παρίσι (1960).⁵ Σχετικά με αυτήν την τοποθέτηση ο Τάκης Καλογερόπουλος αναφέρει: «απογοητευμένος από την ελλ. μουσική πραγματικότητα (όπως αποδεικνύουν επιστολές του προς το ΔΣ της ΕΕΜ) μετανάστευσε στο εξωτερικό».⁶

Κατά τη διάρκεια της ζωής του μετανάστευσε τέσσερις φορές στην Γαλλία. Άφησε την τελευταία του πνοή στην Αθήνα, σε ηλικία 79 ετών στις 26.7.1990.

---

³ Σε κάποια τεκμήρια αναφέρεται ως έτος γέννησης το 1915. Στα περισσότερα όμως, όπως στο γαλλικό διαβατήριο και στην γαλλική κάρτα υγείας, ο ίδιος σημειώνει την ημερομηνία 1911 γι' αυτό και θεωρείται πιο έγκυρη. Αυτό φαίνεται και στο έγγραφο στην εικόνα 4.

⁴ Ευγένιος Πολίτης και Χριστίνα Σιδηροπούλου. Σαχινίδης, Γεώργιος. Κονσέρτο για κοντραμπάσο και ορχήστρα, έργο 26, επιμέλεια και μεταγραφή για κοντραμπάσο και πιάνο σε Λα και Σολ ελάσσονα, κριτική έκδοση με ψηφιακό δίσκο CD. (Αθήνα: Νικολαΐδης Μ. - Edition Orpheus, 2007), σελ. 6.

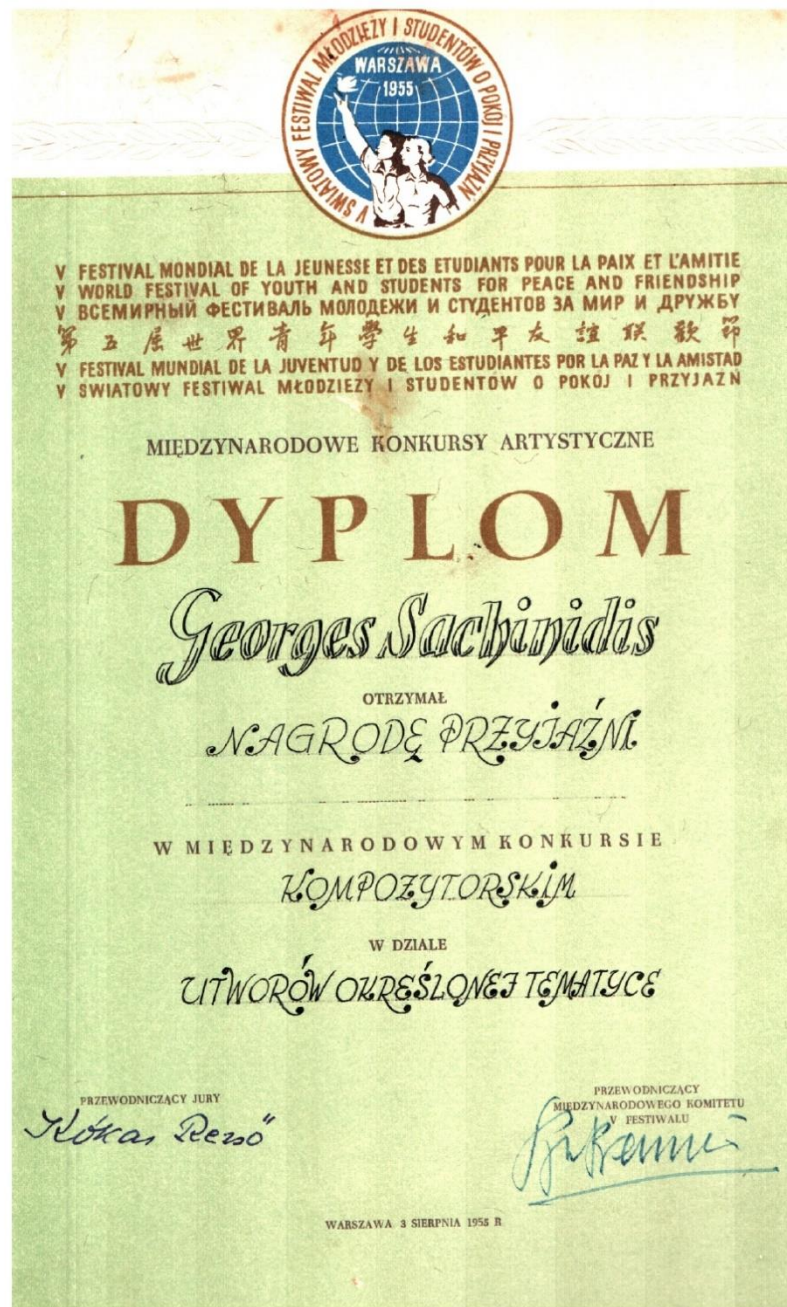
⁵ «Karousos art critics: Θωμάς Ταμβάκος: Σαχινίδης Γιώργος - Κρίμσκαγια Αζοφικής, Ρωσία, 2/5/1911 - Αθήνα, 22/7/1990», ημερομηνία πρόσβασης 30 Δεκέμβριος 2021, <https://karousosartcritics.blogspot.com/2021/05/251911-2271990.html>.

⁶ Τάκης Καλογερόπουλος, *Το λεξικό της ελληνικής μουσικής* (Αθήνα: Εκδόσεις Γιαλλέλη, 1998), 362-363.

Το συνθετικό του έργο περιλαμβάνει 35 έργα όπως κομμάτια για σόλο πιάνο, μουσική δωματίου, κονσέρτα, κομμάτια για συμφωνική ορχήστρα, τραγούδια κ.ά. Άξια αναφοράς είναι η βράβευση του συνθέτη στο Φεστιβάλ Κουλτούρας της Βαρσοβίας το 1955 για το έργο του *Συμφωνία η «Ειρήνη»* (Symphonie la 'Paix') για χορωδία και ορχήστρα ή φωνή και πιάνο, σε ποίηση Γ. Ρίτσου (Εικόνα 2). Το μεγαλύτερο μέρος των έργων του συνθέτη υπάρχει διαθέσιμο σε ψηφιακή μορφή στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο «Ψηφίδα»,⁷ του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ως «Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη» (στο εξής Α.Γ.Σ.) έπειτα από δωρεά των κληρονόμων του.

---

⁷ Η «Ψηφίδα» (Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο) αποτελεί την Υπηρεσία της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας που συγκεντρώνει ψηφιακό/ηλεκτρονικό υλικό με σκοπό την υποστήριξη της εκπαιδευτικής και ερευνητικής διαδικασίας, της δια βίου μάθησης, καθώς και την διατήρηση και συντήρηση της καταγεγραμμένης γνώσης.

Εικόνα 2: Δίπλωμα που απονεμήθηκε ως βράβευση στον Γ. Σαχινίδη από το Φεστιβάλ Κουλτούρας της Βαρσοβίας.⁸

⁸ «Ψηφίδα: Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη – Τεκμήρια της πορείας του Γεωργίου Σαχινίδη ως μουσικού και συνθέτη», ημερομηνία πρόσβασης 13 Ιουλίου 2022, <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/26754>.

Η σύλληψη της ιδέας

Η ιδέα για την υλοποίηση της παρούσας εργασίας προέκυψε έπειτα από παρότρυνση του καθηγητή Ευγένιου Πολίτη, ο οποίος στο παρελθόν είχε ερευνήσει το έργο του Σαχινίδη. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική του Εργασία, *Τα Ελληνικά Κονσέρτα για Κοντραμπάσο*, αλλά και η Διδακτορική Διατριβή του, *Τα ανέκδοτα έργα των Ελλήνων συνθετών για κοντραμπάσο και πιάνο στην Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα*, έδωσαν ερευνητική κατεύθυνση και ουσιαστικό νόημα στην υλοποίηση της παρούσας εργασίας. Σημαντική πηγή αποτέλεσε και η κριτική έκδοση *Γιώργος Σαχινίδης: Κονσέρτο για κοντραμπάσο και ορχήστρα, έργο 26. Μεταγραφή για κοντραμπάσο και πιάνο* σε επιμέλεια του Ε. Πολίτη και της Χριστίνας Σιδηροπούλου.

Ερευνητικά ερωτήματα

Το συνθετικό έργο και η καλλιτεχνική δράση του συνθέτη παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα επειδή δεν έχουν λάβει την προσοχή που τους αναλογεί. Μέσω της έρευνας που διεξήχθη προκύπτουν αρκετά ερωτήματα μερικά από τα οποία είναι:

1. Ποιος ήταν ο Σαχινίδης και πώς ακριβώς υπηρέτησε την τέχνη του;
2. Ποια ήταν η καλλιτεχνική του δράση στην Ελλάδα και στην Γαλλία;
3. Για ποιους λόγους φαίνεται να μην έγινε ιδιαίτερα αποδεκτός στην Ελλάδα; Για ποιους λόγους το πλούσιο συνθετικό του έργο δεν τυγχάνει της σημερινής προσοχής;
4. Θα μπορούσε να συγκεντρωθεί το συνολικό του αρχείο σε μία βιβλιοθήκη ώστε να εξυπηρετεί καλύτερα αυτούς που θέλουν να γνωρίσουν τον συνθέτη μέσα από τα έργα του;
5. Ποιοι είναι οι κατάλληλοι τρόποι ώστε να αναδειχθεί το έργο του συνθέτη;

Τα παραπάνω ερωτήματα βοήθησαν στην διαμόρφωση των στόχων της παρούσας εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, δημιουργήθηκε η ανάγκη γνωστοποίησης του έργου του συνθέτη, επεξεργασίας και αναπαραγωγής της μουσικής του, σύνταξης καταλόγου των έργων του, και τέλος επικοινωνίας με οικεία και οικογενειακά του πρόσωπα με σκοπό την άντληση όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών για την ζωή του. Συνοψίζοντας, απώτερος σκοπός της εργασίας είναι η ανάδειξη του έργου του Σαχινίδη μέσω της μουσικής του και η επικοινωνία αυτής με την ελληνική μουσική κοινότητα.

1. Μεθοδολογία

1.1. Έρευνα σχετικά με τα έργα του Σαχινίδη

1.1.1. Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη (Α.Γ.Σ.)

Για την μελέτη του συνθετικού έργου του Σαχινίδη αρχικά αναζητήθηκαν τα έργα του συνθέτη που φυλάσσονται στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και πιο συγκεκριμένα στην «Ψηφίδα». Εκεί υπάρχει διαθέσιμο το μεγαλύτερο μέρος του συνθετικού έργου του Σαχινίδη ως Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη (Α.Γ.Σ.).⁹ Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως το συνθετικό έργο του Σαχινίδη δεν υπάρχει κάπου συγκεντρωμένο και ένας από τους στόχους της παρούσας εργασίας ήταν να καλύψει τα κενά που υπάρχουν στο Α.Γ.Σ. Όταν ένα τέτοιο αρχείο είναι ολοκληρωμένο αποκτά μεγαλύτερη αξία καθώς γίνεται ευκολότερο για τους ενδιαφερόμενους ερευνητές φοιτητές/μουσικούς να εντοπίσουν, να μελετήσουν και να εκτελέσουν έργα τα οποία τους προσελκύουν το ενδιαφέρον.

1.1.2. Επίσκεψη στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.)

Υπό αυτό το πρίσμα προγραμματίστηκαν και πραγματοποιήθηκαν δύο επισκέψεις στην Ε.Β.Ε.,¹⁰ διότι από προηγούμενη έρευνα του καθηγητή Ευγένιου Πολίτη πρόεκυψε πως εκεί υπήρχαν καταχωρημένα τεκμήρια με το όνομα του συνθέτη. Τα τεκμήρια αυτά είναι παρτιτούρες και βρίσκονται πιο συγκεκριμένα στην Γενική Συλλογή της Ε.Β.Ε. από το 1982. Οι παρτιτούρες αυτές είναι καταχωρημένες με την μορφή «Βιβλίο» σε δύο φακέλους οι οποίοι περιέχουν έντεκα τόμους. Οι εν λόγω φάκελοι εκτός άλλων συμπεριλαμβάνουν τα εξής έργα τα οποία λείπουν από το Α.Γ.Σ, είτε ολόκληρα είτε κάποιες οργανικές παρτιτούρες από αυτά:

1. *Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου*, ορ. 3, no. 1 (λείπει ολόκληρο το έργο από το Α.Γ.Σ.)
2. *Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου*, ορ. 3, no. 2 (λείπει ολόκληρο το έργο από το Α.Γ.Σ.)
3. *Κουαρτέτο εγχόρδων*, ορ. 5 (Quatuor Cordes) (λείπει ολόκληρο το έργο από το Α.Γ.Σ.)
4. *Η Παρτιτούρα της Ειρήνης (7 τραγούδια)*, ορ. 18 (λείπουν παρτιτούρες από Βιολί I, Βιολί II, Βιόλα, Βιολοντσέλο και Κοντραμπάσο από το Α.Γ.Σ.)

⁹ «Ψηφίδα: Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη», ημερομηνία πρόσβασης 29 Δεκέμβριος 2021, <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21656>.

¹⁰ Οι επισκέψεις στην Ε.Β.Ε. πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 5 Ιανουαρίου του 2022.

Θεωρήθηκε σημαντική η ένταξη αυτών των έργων στο Α.Γ.Σ. καθώς θα το καθιστούν πιο ολοκληρωμένο. Η διαδικασία δανεισμού αντιγράφων των παρτιτούρων από την Ε.Β.Ε. δεν είναι εύκολη καθώς οι παρτιτούρες αυτές προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα. Παρ' όλα αυτά προγραμματίστηκε η προσπάθεια απόκτησης αυτών.

1.2. Έρευνα σχετικά με την ζωή του Σαχινίδη

Οι αναφορές που σχετίζονται με το συνθέτη είναι λίγες και δεν διαφωτίζουν απολύτως τις λεπτομέρειες σχετικά με την ζωή του. Λόγω αυτού, πραγματοποιήθηκε έρευνα σε δύο σκέλη: το πρώτο σκέλος αφορά την προσωπική και οικογενειακή ζωή του συνθέτη και το δεύτερο επικεντρώνεται στις σπουδές και στην καλλιτεχνική δραστηριότητα που ανέπτυξε.

1.2.1. Προσωπική και οικογενειακή ζωή

Ο Σαχινίδης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (η ακριβής ημερομηνία παραμένει απροσδιόριστη) έφυγε στην Γαλλία για σπουδές. Εκεί παντρεύτηκε την Louise Frère στις 21/07/1956. Μαζί απέκτησαν δύο παιδιά τον Olivio (29/01/1958) και τον Laurent (23/03/1962). Ο Σαχινίδης και η Louise χώρισαν μέσω διαζυγίου στις 12/03/1965.¹¹

Στις 11/03/1967 ο Σαχινίδης παντρεύτηκε με την Μαρία Γκλαβά στο Νέο Ψυχικό. Μέσω αυτής της πληροφορίας γίνεται κατανοητό πως ο Σαχινίδης το 1967 είχε επιστρέψει από την Γαλλία. Από αυτόν τον γάμο ο Σαχινίδης απέκτησε έναν γιό, τον Θεόδωρο (21/07/1969). Η οικογένεια Σαχινίδη - Γκλαβά, φαίνεται να διέμεινε, εκτός από την Ελλάδα και τη Γαλλία και στο Κουβέιτ, για επαγγελματικούς λόγους, καθώς ο Σαχινίδης εργάστηκε εκεί ως αρχιτέκτονας. Το Κουβέιτ είναι και ο τόπος γέννησης του Θεόδωρου. Έλυσαν τον γάμο τους μέσω διαζυγίου στις 20/03/1986.¹²

---

¹¹ Οι πληροφορίες αυτές ανταλλάχθηκαν προφορικά και μέσω μηνυμάτων μεταξύ του γράφοντος και του Θ. Σαχινίδη.

¹² «Ψηφίδα: Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη – Τεκμήρια της οικογενειακής ζωής του Γεωργίου Σαχινίδη», ημερομηνία πρόσβασης 2 Αυγούστου 2022, <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/26752>

1.2.2. Σπουδές και καλλιτεχνική δραστηριότητα

Σύμφωνα με τον Θεόδωρο, ο πατέρας του ξεκίνησε αρχικά σπουδές αρχιτεκτονικής τις οποίες όμως δεν ολοκλήρωσε ποτέ. Έπειτα φοίτησε στο Ωδείο Αθηνών από όπου και αποφοίτησε στις 02/06/1940 με Δίπλωμα Σαξοφώνου. Στο Δίπλωμα αναφέρεται ο βαθμός «Άριστα» και πως του απονεμήθηκε Β' Βραβείο για την εξαιρετική επιμέλεια, πρόοδο και ικανότητα του (Εικόνα 3).

ΑΡΙΘ. 283

Ο ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
1871

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Η. ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ

ΕΚ ΡΩΣΙΑΣ

ΕΝΕΓΡΑΦΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1931 ΕΝ ΤΗ ΚΑΤΩΤΕΡΑ, ΤΑΞΕΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΣΑΞΟΦΩΝΟΥ ΩΣ ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ
ΦΟΙΤΗΣΑΣ ΕΠΙ ΕΝΗΛΕΣΤΙΑΝ ΕΝ ΤΗ ΣΧΟΛΗ ΤΑΥΤΗ, ΕΠΕΡΑΤΩΣΕ ΤΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΤΑΞΕΩΣ ΥΠΙΟΣΤΑΣ ΔΕ ΤΑΣ ΚΕΚΑΝΟΝΙΣΜΕΝΑΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΥΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ,
ΕΚΡΙΑΘΗ ΔΕΙΟΣ ΟΠΩΣ ΑΠΟΝΕΜΗΘΗ ΑΥΤΩ ΤΟ ΠΑΡΟΝ

ΔΙΠΛΩΜΑ ΣΑΞΟΦΩΝΟΥ

ΜΕ ΤΟΝ ΒΑΘΜΟΝ

ΑΡΙΣΤΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΤΟΝ ΕΠΙΜΕΛΕΣΙΑΝ, ΠΡΟΟΔΟΝ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΣΑΞΟΦΩΝΟΝ, ΤΩ ΑΠΕΝΕΜΗΘΗ ΤΟ

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ

ΠΑΜΨΗΦΕΙ

ΕΙΣ ΤΑ ΓΕΝΙΚΑ (ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ) ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΗΞΙΩΘΗ ΤΩΝ ΕΞΗΣ ΒΑΘΜΩΝ ΑΡΜΟΝΙΑ ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ, ΣΟΛΦΕΣ ΑΡΙΣΤΑ,
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ, ΜΟΥΣΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΑΡΙΣΤΑ, ΕΚ ΠΡΩΤΗΣ ΘΥΕΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΑΞΟ-
ΦΩΝΟΝ ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ, ΚΑΒΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΝ ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1940

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ

καὶ δ. δ.

Ο ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΙΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ, ΠΤΥΧΙΩΝ ΚΑΙ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ*
1 Πτυχον --2 Δίπλωμα με τον βαθμόν "Άριστα ή Λίαν καλώς --3 Δίπλωμα με Δεύτερον βραβείον --4 Δίπλωμα με Πρώτον βραβείον --
5 Δίπλωμα με Χρυσάον Μετάλλιον Ανδρέου και Ιωάννου Σαγγαρά

Τύποις εΤΥΡ ΣΟΥ» Α. Ε.

Εικόνα 3: Δίπλωμα σαξοφώνου του Σαχινίδη από το Ωδείο Αθηνών.¹³

¹³ «Ψηφίδα: Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη – Τεκμήρια της πορείας του Γεωργίου Σαχινίδη ως μουσικού και συνθέτη», ημερομηνία πρόσβασης 13 Ιουλίου 2022, <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/26754>.

Σχετικά με τις σπουδές του στην Γαλλία ερευνήθηκε ο χρόνος και ο τρόπος με τον οποίο ο Σαχινίδης μετακινήθηκε εκεί. Ο Σαχινίδης ταξίδεψε στη Γαλλία αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (πιθανώς το 1945· η ακριβής ημερομηνία παραμένει άγνωστη). Μέσω της έρευνας εντοπίστηκε μια αναφορά σε κάποιον αγνώστου ταυτότητας αρχιτέκτονα που ταξίδεψε από την Αθήνα στο Παρίσι με το πλοίο Ματαρόα. Η αναφορά βρίσκεται στο βιβλίο της Νέλλης Ανδρικοπούλου, *Το ταξίδι του «Ματαρόα», 1945: Στον καθρέφτη της μνήμης*.¹⁴ Το Ματαρόα, ένα νεοζηλανδέζικο πλοίο, αποτέλεσε το μέσο φυγής από την μεταπολεμική Ελλάδα για περίπου 200 έλληνες καλλιτέχνες και επιστήμονες το Δεκέμβριο του 1945 με τελικό προορισμό το Παρίσι. Η πραγματοποίηση του ταξιδιού ήταν μία πρωτοβουλία του Οκτάβιου Μερλιέ και του Ροζέ Μιλλιέξ, Διευθυντή και Γραμματέα αντίστοιχα, του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών. Οι έλληνες ταξιδιώτες του πλοίου αποτελούσαν ένα σύνολο υποτρόφων του Ινστιτούτου οι οποίοι θα συνέχιζαν τις σπουδές τους στο Παρίσι. Υπήρχαν αρκετοί οι οποίοι επέλεξαν να ταξιδέψουν και να σπουδάσουν με δικά τους έξοδα. Επρόκειτο κυρίως για ανθρώπους αριστερών πολιτικών πεποιθήσεων οι οποίοι φυγαδεύτηκαν από την Ελλάδα επειδή το πολιτικό κλίμα ήταν τεταμένο ενόψει του εμφυλίου πολέμου. Οι έλληνες ταξιδιώτες βρήκαν διέξοδο στις σπουδές τους στην Γαλλία και στα επόμενα χρόνια πολλοί από αυτούς κατάφεραν να διαπρέψουν. Ο Σαχινίδης φαίνεται να γνώριζε πολλούς από τους ανθρώπους που ενεπλάκησαν σε αυτό το ταξίδι, είτε ως επιβάτες του Ματαρόα, είτε ως διοικητικά όργανα του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών. Η διασύνδεση αυτή αποδεικνύεται από αφιερώσεις έργων του Σαχινίδη και από μελοποιήσεις κειμένων. Ενδεικτικά κάποιοι από αυτούς είναι η Έλλη Αλεξίου, ο Κορνήλιος Καστοριάδης, ο Αριστομένης Προβελέγγιος, η Μέλπω Μερλιέ (σύζυγος του Οκτάβιου Μερλιέ) και ο Ροζέ Μιλλιέξ.

Εκτός από το ταξίδι του Σαχινίδη στο Παρίσι, η έρευνα επικεντρώθηκε στις σπουδές του εκεί. Πραγματοποιήθηκε επικοινωνία με το Εθνικό Ωδείο Μουσικής και Χορού στο Παρίσι (Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Paris). Το Ωδείο παρέπεμψε για έρευνα στα Εθνικά Αρχεία της Γαλλίας (Archives Nationales). Εκεί βρέθηκε μόνο το εξώφυλλο από τον φάκελο ο οποίος περιλάμβανε τις εξής πληροφορίες σχετικά με τις σπουδές του: Ο Σαχινίδης σπούδασε στο —τότε

---

¹⁴ Νέλλη Ανδρικοπούλου, *Το ταξίδι του «Ματαρόα», 1945: Στον καθρέφτη της μνήμης*. 2^η έκδοση. (Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2008), 84-85.

ονομαζόμενο— Εθνικό Ωδείο Μουσικής και Δραματικής Τέχνης (Conservatoire National de Musique et d'Art Dramatique) στη τάξη της σύνθεσης. Η ημερομηνία εγγραφής του (που αναγράφεται στο κάτω μέρος του φακέλου) είναι 21 Νοεμβρίου 1949. Παρακάτω παρατίθεται η φωτογραφία του εν λόγω εξωφύλλου (Εικόνα 4).

CONSERVATOIRE NATIONAL DE MUSIQUE ET D'ART DRAMATIQUE

DEMANDE D'INSCRIPTION
pour le concours d'admission aux classes de *Composition M^{le}*

Section spéciale des étrangers

Section spéciale des étrangers

Nom : *Sachinidis* Pseudonyme : _____

Prénoms : *Georges* Nationalité : *Hellénique*

Lieu de naissance : *Khivscaya* Date de naissance : *2 Mai 1911*

Diplômes musicaux obtenus hors du Conservatoire : *Diplôme du Conservatoire d'Athènes* Diplômes universitaires : *Gymnase*

Nom du ou des professeurs antérieurs : _____

Adresse personnelle pendant l'année scolaire : *Cité Universitaire 45 B^e Jourdan Paris 14*

Adresse des parents les plus proches : ⁽¹⁾ *Grèce 48me rue Edouard Athènes*

Profession des parents : _____

Ce *21* Novembre 1949

(SIGNATURE)
Sachinidis

Pièces à joindre :
Extrait de naissance sur papier timbré, certificat de non contagion datant de moins de 3 mois, certificat de vaccination, extrait de casier judiciaire (pour les aspirants âgés d'au moins 15 ans), enveloppe timbrée à votre adresse (en cas de concours en Octobre).

En outre pour les étrangers :
Récépissé de déclaration de résidence, traduction officielle de l'acte de naissance, lettre d'introduction de l'Ambassadeur, Ministre ou consul général.

Si vous avez déjà remis ces pièces :
Indiquez ici en quelle année _____. En ce cas, remettre seulement certificat médical et casier judiciaire.

(1) Sans indication spéciale, ces parents sont les père et mère désignés par le même nom de famille. Indiquer les noms et degré de parenté dans tous les autres cas.
Marquer d'une croix en marge l'adresse où devra être envoyée la convocation.

Archives nationales, AJ/37/651

Εικόνα 4: Το εξώφυλλο του φακέλου του Σαχινίδη από το Ωδείο του Παρισιού.¹⁵

¹⁵ © Archives nationales (France), AJ/37/651.

1.3. Επαφή με οικεία πρόσωπα του Σαχινίδη

1.3.1. Συνέντευξη με την Β. Ροδάκη-Ροδοπούλου και την Κ. Παυλοπούλου

Ένας από τους αρχικούς στόχους της εργασίας ήταν η συλλογή πληροφοριών για την ζωή του Σαχινίδη. Πέρα από τη σχετική βιβλιογραφία, καταλληλότερος τρόπος για την συλλογή πληροφοριών κρίθηκε ο εντοπισμός και η επικοινωνία με άτομα της οικογένειας του Σαχινίδη. Ο γιος του συνθέτη, Θεόδωρος, καθώς και οι ανιψιές του, Α. και Κ. Παυλοπούλου απάντησαν θετικά στο αίτημα για συνέντευξη στο πλαίσιο συλλογής πληροφοριών. Συντάχθηκε ένα ερωτηματολόγιο με σκοπό την διευκόλυνση της διαδικασίας και προγραμματίστηκε δια ζώσης συνέντευξη. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο παρατίθεται παρακάτω:

Ερωτηματολόγιο Συνεντεύξεων

1. Τι γνωρίζετε για την γέννηση του Γ. Σαχινίδη (τόπο/χρόνο), την καταγωγή και την οικογενειακή του κατάσταση;
2. Τι γνωρίζετε για την παιδική του ηλικία; Ποιες ήταν οι μουσικές του επιρροές σε αυτή την ηλικία; Τι σχέση είχε με την μουσική το οικογενειακό του περιβάλλον και τι ερεθίσματα του μετέδωσε;
3. Πότε, σε ποια ηλικία και για ποιους λόγους ήρθε στην Ελλάδα; Πως αντιμετώπισε την μετακίνηση του στην Ελλάδα από την Σοβιετική Ένωση; Ποιες ήταν οι εντυπώσεις και τα συναισθήματα του;
4. Ποια ήταν η σχέση του με την ελληνική/ποντιακή παράδοση; Θεωρείτε ότι επηρεάστηκε ως μουσικός και συνθέτης από την παραδοσιακή μουσική λόγω της καταγωγής του;
5. Ποιες ήταν οι σπουδές του στην Ελλάδα;
6. Ποιες ήταν οι μουσικές του σπουδές;
7. Πως βίωσε τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ως άνθρωπος και ύστερα ως μουσικός;
8. Πότε και υπό ποιες συνθήκες αποφάσισε να φύγει για σπουδές στο Παρίσι; Ποιες ακριβώς ήταν οι εκεί σπουδές του; Πώς ήταν η παραμονή του εκεί και ποιες ήταν οι κινήσεις του καλλιτεχνικά;

9. Στο «Λεξικό της ελληνικής μουσικής» του Τάκη Καλογερόπουλου αναφέρεται πως επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ο συνθέτης απογοητεύτηκε από την ελληνική μουσική πραγματικότητα. Τι γνωρίζετε σχετικά με την παραπάνω τοποθέτηση;
10. Το 1960 εγκαταστάθηκε εκ νέου μόνιμα στο Παρίσι. Ποιοι ήταν οι λόγοι που τον ώθησαν σε αυτή του την απόφαση;
11. Εφόσον διαθέτετε φωτογραφικό υλικό από διαφορετικές περιόδους της ζωής του συνθέτη, θα συμφωνούσατε να μας παρέχετε πρωτότυπο ή αντίγραφο;
12. Εφόσον διαθέτετε ενημερωτικό - πληροφοριακό υλικό, όπως: αφίσες/προγράμματα συναυλιών, δελτία τύπου σε εφημερίδες/περιοδικά, θα συμφωνούσατε να μας παρέχετε πρωτότυπο ή αντίγραφο;
13. Θα παρείχατε εγγράφως την άδειά σας για χρήση και δημοσιοποίηση: α) των προσωπικών δεδομένων και τεκμηρίων που αφορούν στον συνθέτη, και β) της παρούσης ηχογράφησης/βιντεοσκόπησης της συνέντευξης που διενεργείται στο ερευνητικό πλαίσιο της συγκεκριμένης ΜΔΕ;

Η δια ζώσης συνέντευξη/συζήτηση πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιανουαρίου του 2022. Η Α. Παυλοπούλου δεν κατάφερε να παρευρεθεί. Η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε με την Κ. Παυλοπούλου και την Β. Ροδάκη-Ροδοπούλου. Οι δύο κυρίες είχαν συγγενική σχέση με την σύζυγο του Σαχινίδη: η Κ. Παυλοπούλου ήταν ανιψιά και η Β. Ροδάκη-Ροδοπούλου ήταν πρώτη ξαδέρφη της Μ. Γκλαβά. Η συζήτηση μαγνητοφωνήθηκε με την συγκατάθεση όλων με σκοπό να εξυπηρετηθεί και να διευκολυνθεί η καταγραφή των πληροφοριών. Οι δύο κυρίες εκτός άλλων αναφέρθηκαν στον συνθέτη όπως αυτές τον γνώρισαν περίπου το 1967 και σε αυτό το σημείο αξίζει να διευκρινιστεί πως δεν γνώριζαν ιδιαίτερα πράγματα για την ζωή του πριν από εκείνη την χρονική περίοδο. Τον Μάρτιο του 1967 ο Σαχινίδης παντρεύτηκε την Μ. Γκλαβά. Δύο χρόνια αργότερα αποκτήσαν έναν γιο, τον Θεόδωρο. Σύμφωνα με τα λεγόμενα τους, ο συνθέτης ήταν ένας συμπαθητικός και απλός άνθρωπος χαμηλών τόνων ο οποίος εκείνη την εποχή εργάζονταν κυρίως με την ιδιότητα του αρχιτέκτονα. Από τη συζήτηση προέκυψε το συμπέρασμα πως ο Σαχινίδης ήταν ένας φειδωλός και λιγομίλητος άνθρωπος ο οποίος δεν είχε την τάση να προβάλλει τον εαυτό, την δουλειά και το έργο του. Στην συζήτηση αναφέρθηκε πως ο Σαχινίδης έγραφε λήμματα στην εγκυκλοπαίδεια «Υδρία». Σχετικά με την καλλιτεχνική του δράση δεν γνώριζαν πολλές

πληροφορίες, καθώς καμία από τις δύο κυρίες δεν είχε την ιδιότητα του μουσικού. Η Κ. Παυλοπούλου έμεινε κοντά στην οικογένεια του συνθέτη για ένα καλοκαίρι στην Κέρκυρα όπου ο συνθέτης εργαζόταν ως αρχιτέκτονας σε μία ξενοδοχειακή μονάδα. Όπως λοιπόν η ίδια θυμάται:

Με κάλεσε να πάω σε μία συναυλία που είχε δώσει στην κεντρική πλατεία της Κέρκυρας...εκεί έπαιζε σαξόφωνο...εγώ δεν είχα ξανακούσει και είχα εντυπωσιαστεί πάρα πολύ. Κατά τα άλλα σαν άνθρωπος μαγεύει, έπαιρνε το παιδί από το χέρι και πηγαίνανε βόλτες κάθε μέρα...το καλοκαίρι του άρεσε να μένει έξω με σκηνή...ήταν εναλλακτικός. Μου είχε πει πως γεννήθηκε στην Ρωσία...και πως είχε σπουδάσει και Γαλλία.

Η ίδια για μια περίοδο λίγο αργότερα αναφέρει:

Πήγαμε ένα βράδυ στον Παρνασσό σε μία συναυλία πάλι που είχε δώσει...Θυμάμαι να μένει...εδώ στο κέντρο σε ένα διαμέρισμα το οποίο ήταν γεμάτο με παρτιτούρες...Δεν έμενε με την θεία μου πρέπει να είχε χωρίσει τότε...τον θυμάμαι μόνο του... με παρτιτούρες γεμάτος ο τόπος, στο πάτωμα, στις καρέκλες...Η αίσθηση που μου έδωσε ήταν ότι ζούσε πάρα πολύ φτωχά και λιτά...Μου είχε πει ότι σκεφτόταν πάλι να γυρίσει στην Γαλλία...Ήταν κλειστός...μπορεί να ήταν απλός, να ήταν καταδεκτικός και τα λοιπά αλλά ήταν και δύσκολος άνθρωπος, δεν ανοιγότανε εύκολα.

1.3.2. Γνωριμία και συνεργασία με τον Θεόδωρο Σαχινίδη

Λίγους μήνες αργότερα (στις 5 Απριλίου του 2022) πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον Θεόδωρο Σαχινίδη, στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Ο Θεόδωρος ήρθε στην συνάντηση με τις καλύτερες προθέσεις για συνεργασία, διάθεση την οποία διατήρησε και μετά το πέρας της συνάντησης, γεγονός που διευκόλυνε την ερευνητική διαδικασία.

Η συνάντηση με τον Θεόδωρο αποδείχθηκε ζωτικής σημασίας για την ερευνητική διαδικασία καθώς επιβεβαίωσε με τεκμήρια κάποια γνωστά γεγονότα της ζωής και της σταδιοδρομίας του Σαχινίδη, καθώς επίσης έφερε στο φως και νέες άγνωστες πτυχές της ζωής του. Πιο συγκεκριμένα, ο Θεόδωρος έφερε μαζί του έγγραφα του Σαχινίδη όπως δίπλωμα οδήγησης, διαβατήριο, ληξιαρχική πράξη γάμου, ληξιαρχική πράξη θανάτου κ.ά. Επίσης, προγράμματα συναυλιών και αποδεικτικά καλλιτεχνικής δραστηριότητας όπως το πρόγραμμα των απολυτήριων εξετάσεων και

το δίπλωμα του από το Ωδείο Αθηνών, καθώς και τα διπλώματα που απέσπασε ο Σαχινίδης από το Φεστιβάλ Κουλτούρας της Βαρσοβίας. Μεταξύ των τεκμηρίων βρισκόταν μεγάλο πλήθος από έργα του συνθέτη αλλά και από έργα άλλων συνθετών τα οποία κατείχαν θέση στην προσωπική βιβλιοθήκη του Σαχινίδη. Εξαιρετικά ενδιαφέροντα τεκμήρια θεωρήθηκαν οι ταινίες για μπομπινόφωνο οι οποίες περιείχαν ηχογραφήσεις του συνθέτη. Στα εξώφυλλα από τις ταινίες σημειώνονται ονόματα μουσικών όπως Μπάλτσα, Κυδωνιάτης, Σερμιέ, Μουτσίου κ.ά. Μεταξύ των ταινιών, υπάρχει ηχογράφηση από συναυλία που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Παρνασσού στις 07/12/1965. Στην εν λόγω συναυλία συμμετείχαν οι μουσικοί Δόμνα Αλεξάκη (τραγούδι), Δέσποινα Χέλμη (πιάνο), Νίκος Γκίνος (κλαρινέτο), Παντελής Δεσποτίδης (βιολί) και Νανά Αλεξανδρίδη (πιάνο).¹⁶ Αξίζει να σημειωθεί πως βρέθηκαν ακόμη αποκόμματα εφημερίδων, μουσικοκριτικά σημειώματα, γράμματα και επιστολές, αρχιτεκτονικά σχέδια, σκίτσα του συνθέτη, σημειώσεις, βιβλία, εργαλεία που σχετίζονται με την αναπαραγωγή καθαρών αντιγράφων των έργων του κ.ά.

Το πλήθος των τεκμηρίων ήταν μεγάλο και έχρηζε κατηγοριοποίησης ώστε να ξεχωρίσουν αυτά που θα προχωρούσαν την έρευνα. Έτσι, μέσω της συνεργασίας του γράφοντος και του Θεόδωρου η κατηγοριοποίηση των τεκμηρίων κατέληξε σε δωρεά πολλών εξ αυτών στην Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η δωρεά αυτή είναι η τρίτη σε σειρά που δέχεται η βιβλιοθήκη από τον Θεόδωρο και συμπληρώνει σε μεγάλο βαθμό το Α.Γ.Σ. Η δωρεά εκτίθεται πλέον ψηφιακά στην «Ψηφίδα» όπου διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

1. Προγράμματα παραστάσεων
2. Μουσικοκριτικά σημειώματα του Γεωργίου Σαχινίδη στο Τύπο (δημοσίευε κριτικές για συναυλίες)
3. Τεκμήρια της ζωής του Γεωργίου Σαχινίδη ως μουσικού και συνθέτη (το δίπλωμα από το Ωδείο Αθηνών, το Δίπλωμα που του απονεμήθηκε στο Φεστιβάλ Κουλτούρας της Βαρσοβίας, κ.ά.)
4. Τεκμήρια της ζωής του Γεωργίου Σαχινίδη στην Ελλάδα (κάρτα μέλους του *Πανελλαδικού Συνδέσμου Αγωνιστών Εαμικής Εθνικής Αντίστασης*, εκλογικό βιβλιάριο, κ.ά.)

---

¹⁶ «Ψηφίδα: Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη – Μαγνητοταινία ήχου νο 8», ημερομηνία πρόσβασης 30 Σεπτεμβρίου 2022, <http://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27548>.

5. Τεκμήρια της ζωής του Γεωργίου Σαχινίδη στην Γαλλία (γαλλικό διαβατήριο, κάρτα υγείας κ.ά.)
6. Τεκμήρια της οικογενειακής ζωής του Γεωργίου Σαχινίδη (διαζευκτήριο, ληξιαρχική πράξη θανάτου κ.ά.)

Εκτός αυτών η δωρεά περιλαμβάνει ένα σύνολο 20 έργων τα οποία είτε εισήχθησαν στο Α.Γ.Σ. ως νέες καταχωρήσεις είτε συμπλήρωσαν παρτιτούρες των ήδη υπαρχόντων έργων στο αρχείο. Μεταξύ των τεκμηρίων βρίσκονται και αντίγραφα των έργων που εντοπίστηκαν στην Ε.Β.Ε., οπότε κρίθηκε ότι δεν χρειάζεται να συνεχιστεί η διαδικασία δανεισμού τους με την μορφή ηλεκτρονικών αντιγράφων.

Πέραν της δωρεάς, ευτυχές είναι το γεγονός ότι ο γράφων συνάντησε τον γιο του συνθέτη ο οποίος μοιράστηκε προφορικά γεγονότα από την ζωή του Σαχινίδη αλλά και αναμνήσεις όπως τις θυμόταν ο ίδιος. Αυτό εκτός από το ότι συνέβαλε σημαντικά στην πλήρωση κενών που υπήρχαν από την πορεία της ζωής του Σαχινίδη, δημιούργησε επίσης την υπόσταση του συνθέτη ως προσωπικότητα στο μυαλό του γράφοντος. Με βάση αυτήν την τοποθέτηση, γίνεται αντιληπτό πως η συμβολή του Θεόδωρου στην έρευνα διευκόλυνε την διαδικασία και την κατέστησε πιο ενδιαφέρουσα για την συνέχεια.

1.4. *Ρόντο*, ορ. 34

1.4.1. Πληροφορίες για το έργο

Έπειτα από παρότρυνση του Ε. Πολίτη από το Α.Γ.Σ. ξεχώρισε η προτελευταία σύνθεση του Σαχινίδη, *Ρόντο*, ορ. 34 για κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου. Το εν λόγω έργο επιλέχθηκε καθώς ο γράφων είχε την δυνατότητα να το μελετήσει με την ιδιότητα του ερμηνευτή. Πρόκειται για ένα έργο σε σολ μείζονα για κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου. Στις παρτιτούρες βρέθηκε επίσης η επεξεργασία για κοντραμπάσο και πιάνο από τον συνθέτη, συνεπώς το έργο μπορεί να ερμηνευτεί με πιανιστική συνοδεία. Η διανομή της ορχήστρας δωματίου είναι: φλάουτο, κλαρινέτο, κιθάρα, πρώτο βιολί, δεύτερο βιολί, βιόλα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο, και κοντραμπάσο σόλο. Κατά την διαδικασία της έρευνας δεν διαπιστώθηκε κάποια καταγεγραμμένη εκτέλεση του έργου.

Το *Ρόντο* φαίνεται να κατατάσσεται ως έργο μουσικής δωματίου από τον συνθέτη στο οπισθόφυλλο της παρτιτούρας μαέστρου. Έτσι αιτιολογείται και ο τίτλος της παρούσας Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας καθώς το έργο αναφέρεται ως *Ρόντο για Κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου*, ορ.34.

1.4.2 Η αφιέρωση στον J.M. Rollez

Το έργο αυτό είναι αφιερωμένο στον κοντραμπασίστα Jean-Marc Rollez, ο οποίος γεννήθηκε στην βόρεια Γαλλία το 1931. Αρχικά παρακολούθησε μαθήματα πιάνου όμως σε ηλικία δεκατεσσάρων ετών κατάλαβε πως το κοντραμπάσο ήταν το πραγματικό του πάθος. Θεωρήθηκε ταλαντούχος μουσικός καθώς το 1951 έγινε δεκτός από το Εθνικό Ωδείο Μουσικής του Παρισιού (Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris) από το οποίο αποφοίτησε δύο χρόνια αργότερα. Την ίδια χρονιά της αποφοίτησης του κατέλαβε την πρώτη του θέση στην Εθνική Όπερα του Μόντε Κάρλο (Opéra National de Monte-Carlo). Το 1956, μετακινήθηκε στην Φιλαρμονική Ορχήστρα της Γαλλικής τηλεόρασης και ραδιοφωνίας, (Orchestre Philharmonique de l'O.R.T.F, télévision et radio françaises) και εμφανίστηκε ως σολίστας της Όπερας Κομίκ (Opéra Comique) το 1957 και της Όπερας του Παρισιού (Opéra de Paris) το 1970. Ως σολίστας επίσης εμφανίστηκε με τις ορχήστρες Padeloup και Lamoureux. Το 1978 επέστρεψε στο Εθνικό Ωδείο Μουσικής του Παρισιού αυτή την φορά με την ιδιότητα του καθηγητή. Δημοσίευσε έναν μεγάλο αριθμό ηχογραφήσεων και συνέχισε

να διδάσκει και να δίνει ρεσιτάλ και συναυλίες σε όλον τον κόσμο. Πέθανε στις 7 Αυγούστου του 2020 σε ηλικία 89 ετών.¹⁷

Εικόνα 5: Jean-Marc Rollez.¹⁸ (η φωτογραφία είναι της Anita Nouteau).

---

¹⁷ χ.σ. "Milestones: Jean-Marc Rollez (1931-2020)." *International Society of Bassists: Bass World*, τεύχ. 43, αρ. 1. USA: ISB, 2020: 55.

¹⁸ χ.σ. "Milestones: Rollez.", *Bass World*: 55.

1.4.3 Μορφολογική ανάλυση

Το *Ρόντο*, διακρίνεται σε τρεις βασικές ενότητες.¹⁹ Η 1^η ενότητα συμβολίζεται ως Α. Οι ενότητες 2 και 3 είναι επανάληψη της 1^{ης}. Στην ενότητα 3 εντοπίζεται μία μικρή διαφορά στα μέτρα 143 και 144. Η διαφορά αυτή δίνει μία καταληκτική αίσθηση λόγω της πτώσης. Εφόσον η ενότητα 2 αποτελεί αυτούσια επανάληψη, μπορούμε να την συμβολίζουμε επίσης ως Α. Η ενότητα 3 καθώς είναι ελάχιστα παραλλαγμένη θα συμβολίζεται ως Α'. Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας με τον διαχωρισμό των τριών ενοτήτων.

Πίνακας Ενοτήτων

A - 1 ^η Ενότητα	Μέτρα 1 - 48
A - 2 ^η Ενότητα	Μέτρα 49 - 96
A' - 3 ^η Ενότητα	Μέτρα 97 - 144

Η κάθε ενότητα περιλαμβάνει τέσσερις θεματικές φράσεις. Οι φράσεις και τα μέτρα που εντοπίζονται στην 1^η ενότητα παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας Θεματικών Φράσεων

Θεματική Φράση α	Μέτρα 1 - 16
Θεματική Φράση β	Μέτρα 17 - 28
Θεματική Φράση γ	Μέτρα 29 - 36
Θεματική Φράση α'	Μέτρα 37 - 48

Οι παραπάνω δύο πίνακες βοηθούν στην διαμόρφωση κάποιων συμπερασμάτων. Στο έργο επαναλαμβάνεται συνολικά τρεις φορές η 1^η ενότητα (Α), η οποία περιλαμβάνει τις 4 θεματικές φράσεις που περιγράφονται στον Πίνακα 2. Οι θεματικές φράσεις α και α' είναι παρόμοιες οπότε μπορεί να θεωρηθεί πως η α περιλαμβάνεται δύο φορές σε κάθε ενότητα. Αυτό σημαίνει πως η α περιλαμβάνεται στο έργο συνολικά 6 φορές. Το γεγονός ότι το υλικό φαίνεται να οργανώνεται περιτροπικά παραπέμπει στον τρόπο οργάνωσης του rondo (ή rondeau) χωρίς όμως να

¹⁹ Για την αποσαφήνιση της μορφολογικής δομής του Ρόντο ζητήθηκε ανατροφοδότηση από τον Αναπληρωτή Καθηγητή του Πα.Μακ., Πέτρο Βούβαρη (23 και 26 Απριλίου του 2022). Από την εν λόγω επικοινωνία προέκυψαν σημαντικά συμπεράσματα που αφορούν τον τρόπο οργάνωσης του μουσικού υλικού και την μορφολογική δομή του έργου.

υπακούει σε κάποιον συγκεκριμένο μορφολογικό τύπο όπως αυτούς που συναντά κανείς στη μουσική της κοινής πρακτικής στην Ευρώπη στα τέλη του 18ου με αρχές του 19ου αιώνα.

Η περιτροπική ιδέα (περιτροπή=rotation) είναι μια αρχή των μουσικών δομών και αναφέρεται σε ένα μοντέλο που βασίζεται στην επαναφορά, την επαναδιατύπωση και την εκ νέου διάταξη του μουσικού υλικού. Η περιτροπή βρίσκει νόημα στην μουσική της κοινής πρακτικής και αφορά τις μουσικές δομές που βασίζονται στην κυκλική οργάνωση του μουσικού υλικού.²⁰

1.5. Κριτική και εκτελεστική επιμέλεια του *Ρόντο*, op. 34

1.5.1. Η παρακίνηση για την επιμέλεια

Αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί κριτική επιμέλεια της παρτιτούρας του *Ρόντο*, με σκοπό την ανάδειξη ενός αγνώστου έργου του συνθέτη, η οποία να απευθύνεται σε σύγχρονους ερμηνευτές και ερευνητές. Τα έργα Ελλήνων συνθετών για κοντραμπάσο είναι λίγα σε αριθμό, γεγονός που προσδίδει μεγαλύτερη αξία στην ανακάλυψη, την επιμέλεια και τελικά την ερμηνεία ενός εξ αυτών. Με τον τρόπο αυτό εμπλουτίζεται το ήδη υπάρχον ρεπερτόριο.

Η εν λόγω επιμέλεια χρησιμοποιήθηκε για την ηχογράφηση/βιντεοσκόπηση της πρώτης εκτέλεσης του έργου, που παρουσιάστηκε σε συνεργασία με τον πιανίστα Μιγάλη Καλτσίδα, στις 23 Σεπτεμβρίου 2022 στο Αμφιθέατρο Τελετών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, στο πλαίσιο της υποστήριξης της παρούσας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

---

²⁰ James Hepokoski and Warren Darcy, *Elements of Sonata Theory: Norms, Types, and Deformations in the Late-Eighteenth-Century Sonata* (New York: Oxford University Press, 2006), 611-614.

1.5.2. Πηγές – Αναλυτική περιγραφή

Η κύρια πηγή που χρησιμοποιήθηκε για τις ανάγκες της παρούσας έκδοσης, είναι η μεταγραφή για κοντραμπάσο και πιάνο (piano reduction) της ορχηστρικής παρτιτούρας από τον ίδιο τον συνθέτη. Αυτή καθώς και η παρτιτούρα για ορχήστρα δωματίου ονοματίζονται από τον ίδιο τον συνθέτη ως «Accompagnement Piano» και «Partition D'Orchestre» αντίστοιχα. Άλλες πηγές οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν επικουρικά, είναι οι παρτιτούρες για τα όργανα της ορχήστρας (Parts). Όλες οι πηγές βρίσκονται σε ψηφιακή μορφή στην «Ψηφίδα», στο Α.Γ.Σ.

PR: Σπαρτίτο για πιάνο. Αυτόγραφο.²¹ Καθαρό αντίγραφο. Ευανάγνωστο. Κύρια πηγή. Πλήρης παρτιτούρα. Κάθετος προσανατολισμός. Σύνολο σελίδων 11. Σύνολο σελίδων μουσικού κειμένου 9. Σελίδα τίτλου: «G. Sachinidis, PONTO στόν Z.M. ΡΟΛΛΕΖ – RONDO à J.M. ROLLEZ, pour C.Basse et Orchestre, op. 34, Accompagnement Piano». Οπισθόφυλλο: πληροφορίες για άλλα έργα του συνθέτη: «Έργα του ίδιου συνθέτη/Oeuvres du même compositeur» (βλ. Εικόνα 10).

FS: Πλήρης παρτιτούρα ορχήστρας. Αυτόγραφο. Καθαρό αντίγραφο. Ευανάγνωστο. Δευτερεύουσα πηγή. Πλήρης παρτιτούρα. Οριζόντιος προσανατολισμός. Σύνολο σελίδων 14. Σύνολο σελίδων μουσικού κειμένου 12. Σελίδα τίτλου: «G. Sachinidis, PONTO στόν Z.M. ΡΟΛΛΕΖ – RONDO à J.M. ROLLEZ, pour C.Basse et Orchestre, op. 34, PARTITION D'ORCHESTRE». Οπισθόφυλλο: πληροφορίες για άλλα έργα του συνθέτη: «Έργα του ίδιου συνθέτη/Oeuvres du même compositeur». Ενορχήστρωση: 1 Dbs (solo), 1 Fl, 1 Cl in B $\flat$, 1 Gtr, 1 Vln I, 1 Vln II, 1 Vla, 1 Vc, 1 Dbs.

P: Παρτιτούρες οργάνων ορχήστρας. Αυτόγραφο. Καθαρό αντίγραφο. Ευανάγνωστο. Δευτερεύουσα πηγή. Πλήρης παρτιτούρα. Κάθετος προσανατολισμός. Σύνολο σελίδων 32. Σύνολο σελίδων μουσικού κειμένου 24. Σελίδες τίτλου 8 (1 για κάθε μουσικό όργανο): «G. Sachinidis, PONTO στόν Z.M. ΡΟΛΛΕΖ – RONDO à J.M. ROLLEZ, pour C.Basse et Orchestre, op. 34». Οπισθόφυλλο: όχι.

---

²¹ James Grier, *The critical editing of music: History, method and practice* (England: Cambridge University Press, 1996), 219-220: «Η λέξη χειρόγραφο σημαίνει οτιδήποτε είναι γραμμένο με το χέρι...Μπορεί να αντικατασταθεί, όπου υπάρχει σίγουρα, από τον όρο αυτόγραφο, ως ουσιαστικό ή επίθετο το οποίο δηλώνει το χέρι του συνθέτη» (μ.τ.γ.).

1.5.3. Φωτογραφίες/Facsimiles

G. Sachinidis Op.34

στόν Ζ.Μ. ΡΟΛΛΕΖ à J.M. ROLLEZ

PÓNTO – RONDO
pour C.Basse et Orchestre
PARTITION D'ORCHESTRE

© Tous droits réservés

Εικόνα 6: Πηγή FS (εξώφυλλο)

Op. 34 3

And - Mod^o

Fl.

Cl. sib.

Guit.

C. B.

VI. I-II

VII^a

Cl.

C. B.

Fl.

Cl. sib.

Guit.

C. B.

VI. I-II

VII^a

Cl.

C. B.

p *cresc.* *f* *arco* *p3* *p3.3* *accell.* *a tempo* *solo* *f*

Εικόνα 7: Πηγή FS (σελ. μουσικού κειμένου 1)

G. Sachinidis

Op. 34

σόν Ζ.Μ. ΡΟΛΛΕΖ

à J.M. ROLLEZ

PÓNTO – RONDO

pour C.Basse et Orchestre

Accompagnement Piano

© Tous droits réservés

Εικόνα 8: Πηγή PR (εξώφυλλο)

And - Mod^o

3

solo
mf

p
cresc.

4 *accell.* *a tempo*
f p f

8 *ff* *solo* *ff*

12 *solo* *f* *accell.*

Εικόνα 9: Πηγή PR (σελ. μουσικού κειμένου 1)

Έργα του ίδιου συνθέτη

Πιάνο

Έντυπώσεις από τον τόπο μου I
" " " II
Κρητικός χορός
Φτώχεια
Ρομάντζα και χορός
Ήμιπερα
Μπαλλάντα
Μελωδία (βγαίοντας)
Παύλος Μελάς

Μελωδίες συνοδία πιάνου

Γέ μου...
Είς τό θάνατο του Λαφ. Μπάιρον
Κρητικός χορός
Φτώχεια
Ρομάντζα και χορός
Ήμιροφία
Αναμνήσεις
Παύλος Μελάς
Μελωδία (βγαίοντας)
Το στείρο
Ελεύθεροι πολιορκημένοι
Σανθούλα
Ή καταστροφή των Φαρών
5 τραγούδια για παιδιά

Τραγούδια 2 φων. 4 φων.

36 φων. τραγούδια
42 2 φων. " "
6+6 τραγούδια op. 30+31

Τραγούδια συνοδ. πιάνου

36 τραγούδια
Έπιταφίας 20 τραγ. ή χορωδ.

Βιολί μόνο

Θέμα με 6 παραλλαγές

Όρχ. μουσ. δωματίου

Κρητικός χορός
Φτώχεια
Παρτιτούρα 7 τραγούδια
" " 5 μελωδίες σόλο
Ήθακη, τραγούδι, 7 όργανα

Όρχ. εγχόρδων σόλο

5 μελωδίες σόλο
Έντυπώσεις από τον τόπο μου I
" " " II

Μικρή όρχ. 8 όργανα

Παρτιτούρα-6 μελωδίες

Κονοέρτα

Κονεότο πιάνο op. 9
Κονεότο βιολοντέλλου op. 21
Κονεότο γ. κ. κπάσο-ιμπαορ. 26
Έλληνική Ραψωδία-σόλο op. 14
Κονεότο για τρομπόνι op. 29

Μουσική δωματίου

Ντουέτο-βιολί-βιολοντε. op. 23
Κουιντέτο εγχόρδων op. 5
Κουιντέτο πνευστών op. 22
Σονάτα-βιολί-πιάνο op. 8
[Κουιντέτο μεταγραφή-2 βιολία
βιολία-κόρνο-φαγότο I-II μέρ.
[Κουιντέτο εγχόρδων μετα-
γραφή I-II μέρος
Κουιντ.-κουαρτέτα για κάλικια

Συμφωνική ορχήστρα

Έντυπώσεις από τον τόπο μου op. 3, N1
" " " op. 3, N2
" " " op. 4
Είρηνη
Έλληνική σουίτα Αρ. 1 op. 10
Έλληνική Ραψωδία-σόλο op. 14
Ή Παρτιτούρα της Είρηνης 7 τραγ.
Σουίτα Αρ. 2 op. 27
Ήθακη op. 28
Σουίτα Πολυτεχ. op. 25
Μουσική θεάτρου op. 11

Oeuvres du même compositeur

Piano

Impressions de mon pays I
" " " II
Danse Crétoise
Pauvrete
Romance et danse
La mere
Ballade
Melodie (en sortant)
Pavlos Melas

Melodies acc. piano

Mon fils...
A la mort de Lord Byron
Danse Crétoise
Pauvrete
Romance et danse
Beuulé.
Souvenirs
Pavlos Melas
Melodie (en sortant)
Le mere
Les assieges libres
La blondelette
La catastrophe de Psara
5 chants pour enfants

Chants à 2 et 4 voix

36 chants à 4 voix
42 " " 2 " "
6+6 chants op. 30+31

Chants acc. piano

36 chants
Epilaphe, 20 chants ou chorals

Violon seul

Thème avec 6 variations

Orch. musique de ch.

Danse Crétoise
Pauvrete
Partitions de 7 chants
Ithaque ch. 7 instrum.
" " 5 melodies

Orch. à cordes solos

5 melodies solo
Impressions de mon pays I
" " " II

Petit orchestre à 8 instr.

Partition de 6 melodies

Concertos

Concerto pour piano op. 9
Concerto pour violoncelle op. 21
Concerto p. C. basse - tuba op. 26
Rhapsodie grecque op. 14
Concerto pour trombone op. 29

Musique de chambre

Duetto pour violon - r. celle op. 23
Quatuor a cordes op. 5
Quintette instr. a vent op. 22
Sonate pour violon-piano op. 8
Quintette transcr. pour 2 viol.
viola, corno, fagotto I-II part.
Quintette transcr. pour
cordes I-II partie
Quint. - quatuors pour cuivres
Trio op. 38 + Ronde op. 24

Orchestre symphonique

Impressions de mon pays op. 3, N1
" " " op. 3, N2
" " " op. 4
La Paix
Suite grecque N° 1 op. 10
La Partition de la Paix 7 chants
Suite N° 2 op. 27
Ithaque op. 28
Suite Ecole Polyt. op. 25
Musique pour theatre op. 11

Εικόνα 10: Πηγή PR (οπισθόφυλλο)

G. Sachinidis

Op. 34

στίον Ζ.Μ. ΡΟΛΛΕΖ

à J.M. ROLLEZ

PÓNTO – RONDO

pour C.Basse et Orchestre

Violon I^o

© Tous droits réservés

Εικόνα 11: Πηγή P (Vln. I, εξώφυλλο)

2 *And - Mod^o*
p cresc. ..... *f* *arco* *ff*

4 *a tempo*
f p f

6 *ff*

12 *f* *Allegro*
f

15 *Allegro*
f

20 *solo*
mf f f f

24 *f mf f*

28 *f*

32 *And - Mod^o*
rit. p cresc. ..... *f*

36 *accell.* *a tempo*
p mf f p

40 *ff*

41 *f p*

Εικόνα 12: Πηγή P (Vln. I, σελ. μουσικού κειμένου 1)

1.5.4. Η μεθοδολογία για την σύνταξη της παρτιτούρας

Για την ψηφιακή επεξεργασία του μουσικού κειμένου χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Finale 2014. Οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στο αρχικό μουσικό κείμενο περιγράφονται στο κριτικό υπόμνημα. Οι παρεμβάσεις αυτές περιλαμβάνουν διόρθωση φθόγγων (τονικό ύψος),²² πλήρωση μέτρων²³ και διόρθωση δυναμικών και άρθρωσης.²⁴ Οποιαδήποτε άλλη παρέμβαση έγινε με σκοπό τον εκσυγχρονισμό της σημειογραφίας. Για παράδειγμα, ο συνθέτης σημειώνει το τέμπο ως *And-Mod*^o το οποίο μετατράπηκε σε *Andante moderato*. Οι εν λόγω παρεμβάσεις δεν περιγράφονται αναλυτικά καθώς θεωρήθηκε πως δεν αλλοιώνουν την ουσία του μουσικού κειμένου, αλλά εξυπηρετούν στην ευκολότερη ανάγνωσή του από έναν σύγχρονο μουσικό ερμηνευτή.

Αξίζει να αναφερθεί πως ο Σαχινίδης στην εν λόγω σύνθεση έχει περιορίσει την φωνή του κοντραμπάσου στις δύο χαμηλότερες οκτάβες του οργάνου. Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιεί το ηχητικό φάσμα από $\text{Fa}\sharp^1$ (46Hz) έως Sol^3 (196 Hz), ενώ το ηχητικό φάσμα ενός κοντραμπάσου μπορεί να εκτείνεται (ανάλογα με το εκάστοτε όργανο) από Mi^1 (41 Hz), ή και χαμηλότερα στην περίπτωση του πεντάχορδου κοντραμπάσου έως και πέντε οκτάβες άνωθεν, Mi^5 (659 Hz). Λόγω αυτού του περιορισμού στην πρωτότυπη σύνθεση, γίνεται αντιληπτό πως ο ερμηνευτής δεν μπορεί να αναδείξει μια μεγάλη ηχητική περιοχή του κοντραμπάσου η οποία χρησιμοποιείται συχνά στο σολιστικό ρεπερτόριο. Στην εν λόγω έκδοση έχουν μεταφερθεί σε ψηλότερη οκτάβα κάποιες επαναλήψεις του μουσικού υλικού ώστε να δοθεί μεγαλύτερο εκτελεστικό ενδιαφέρον στο έργο.

Οι παρεμβάσεις του επιμελητή που συνδέονται με την εκτέλεση του έργου περιγράφονται συνοπτικά παρακάτω:

1. Χρήση και της υψηλότερης ηχητικής περιοχής του κοντραμπάσου, από $\text{Fa}\sharp^2$ έως Sol^4 στην δεύτερη ενότητα του έργου (A).
2. Χρήση φυσικών και τεχνητών αρμονικών του κοντραμπάσου, στην τρίτη ενότητα του έργου (A') η οποία μετατράπηκε σε *cadenza* αντλώντας υλικό από την θεματική φράση α'.

²² Οι διορθώσεις αυτές διασταυρώθηκαν όχι μόνο μεταξύ των πηγών FS και PR, αλλά και με τις παρτιτούρες για τα όργανα της ορχήστρας (P).

²³ Στην PR υπάρχουν μέτρα από τα οποία λείπουν παύσεις ή εντοπίζονται λάθος ρυθμικά σχήματα, προφανώς από παράβλεψη του συνθέτη.

²⁴ Παρομοίως με την υποσημείωση 22.

3. Δημιουργία επιπλέον παρτιτούρας συνοδείας πιάνου με αλλαγή της τονικότητας από σολ σε λα μείζονα έτσι ώστε ο κοντραμπασίστας να μπορεί να χρησιμοποιήσει όργανο σε σόλο χόρδισμα (Φα^{#1}, Σι¹, Μι², Λα²), με τις αντίστοιχες χορδές.

Αξίζει να αναφερθεί πως ο επιμελητής παραθέτει την πρώτη ενότητα του έργου (Α) όπως την συνέθεσε αρχικά ο Σαχινίδης (χωρίς εκτελεστικές παρεμβάσεις) ώστε να διατηρηθεί στην τελική επεξεργασία μια ολοκληρωμένη ενότητα υπό το αρχικό πρίσμα του συνθέτη. Το αποτέλεσμα της επιμέλειας βρίσκεται στο Παράρτημα Ι της εργασίας.

1.5.5. Η μεθοδολογία για την σύνταξη του κριτικού υπόμνηματος

Το κριτικό υπόμνημα χωρίζεται σε πέντε στήλες.

Η πρώτη στήλη υποδεικνύει τα μέτρα του μουσικού κειμένου στα οποία έχουν γίνει παρεμβάσεις. Να σημειωθεί ότι ο Σαχινίδης σημείωνε τον αριθμό του εκάστοτε μέτρου πάνω από την διαστολή στο τέλος του μέτρου, ενώ στην σύγχρονη σημειογραφία ο αριθμός του εκάστοτε μέτρου σημειώνεται πάνω από την διαστολή στην αρχή του μέτρου. Στην παρούσα εργασία η αρίθμηση των μέτρων σημειώνεται τόσο στην έκδοση όσο και στο κριτικό υπόμνημα με βάση την σύγχρονη πρακτική.

Η δεύτερη στήλη υποδεικνύει, σε ποιόν φθόγγο ή παύση έχει γίνει παρέμβαση. Φθόγγοι που συνδέονται με σύζευξη διαρκείας ή προσωδίας θεωρούνται ξεχωριστοί φθόγγοι. Οι αποτζιατούρες δεν συμπεριλαμβάνονται στην αρίθμηση των φθόγγων.

Η τρίτη στήλη υποδηλώνει την φωνή στην οποία πραγματοποιήθηκε η εκάστοτε παρέμβαση. Στην συγκεκριμένη έκδοση μπορούν να διακριθούν έως τρεις φωνές (R.H., L.H. και D.B.).

Στην τέταρτη στήλη παρατίθενται οι αντικρουόμενες πληροφορίες των διαφόρων πηγών που αφορούν στις επίμαχες θέσεις.

Η πέμπτη στήλη περιλαμβάνει το τελικό αποτέλεσμα στο οποίο κατέληξε ο επιμελητής μαζί με την σχετική τεκμηρίωση.

1.6. Σύσταση καταλόγου έργων

Σχετικά με την σύσταση του καταλόγου των έργων του Σαχινίδη αλλά και με την συγκέντρωση του συνολικού του αρχείου, δημιουργήθηκε ένα αρχείο .xlsx το οποίο περιλαμβάνει τέσσερα φύλλα εργασίας. Το πρώτο φύλλο ονομάζεται «Σύνολο Δωρεάς» και αναφέρεται στη δωρεά των κληρονόμων του Σαχινίδη προς την Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Το δεύτερο φύλλο, «Κατάλογος έργων Γ. Σαχινίδη» περιλαμβάνει το σύνολο όλων των συνθέσεών του σύμφωνα με την καταγραφή του ιδίου στο οπισθόφυλλο των παρτιτούρων. Το τρίτο φύλλο που αποτυπώνει τις ελλείψεις παρτιτούρων στο Α.Γ.Σ. ονομάζεται «Ελλείψεις» και το τελευταίο, τέταρτο φύλλο, περιλαμβάνει το ψηφιοποιηθέν ηχητικό περιεχόμενο εννέα ταινιών για μπομπινόφωνο.²⁵ Ο κατάλογος έργων Γ. Σαχινίδη που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα ΙΙ απετέλεσε μια χρήσιμη πηγή πληροφοριών και αφετηρία για την ταυτοποίηση και τη κάλυψη των ελλείψεων σε παρτιτούρες που αφορούν το Α.Γ.Σ.²⁶ Σε αυτή την κατεύθυνση, πραγματοποιήθηκε επικοινωνία μέσω τηλεφώνου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον κ. Θωμά Ταμβάκο, ο οποίος στις 24/11/2021 κοινοποίησε τον κατάλογο έργων Γεωργίου Σαχινίδη που διατηρεί στο προσωπικό του Αρχείο Ελλήνων Μουσικών Θωμά Ταμβάκου (ΑΕΜΘΤ). Η σύγκριση των δύο καταλόγων (Α.Γ.Σ. και Α.Ε.Μ.Θ.Τ.) κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

1. Δεν προκύπτει έργο 24 (ορ. 24) από το συνθέτη.
2. Το έργο Σουίτα αρ. 2, ορ. 25, no. 1 αναφέρεται στο Α.Ε.Μ.Θ.Τ. ως *Σουίτα Πολυτεχνείου*.
3. Το έργο *La mere* ορ. 6, no. 5 είναι ίδιο με το *Η μητέρα/La mere*, ορ. 6, no. 6.

Ακόμη, εντοπίστηκαν στον κατάλογο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.) αναφορές για παρτιτούρες έργων του Σαχινίδη. Κατόπιν, προγραμματίστηκε και πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στην Ε.Β.Ε. όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο 1.1.2. Σκοπός της επίσκεψης ήταν να ταυτοποιηθούν τα έργα που υπάρχουν εκεί και να καλυφθούν τα κενά που υπάρχουν στο Α.Γ.Σ. μέσω της διαδικασίας δανεισμού αντιγράφων ώστε να συμπληρωθεί το Α.Γ.Σ. με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

---

²⁵ Το περιεχόμενο των ταινιών εκτίθεται στην «Ψηφίδα», στο Α.Γ.Σ. Μεταξύ των ηχογραφήσεων βρέθηκαν το *Κοινιέτο πνευστών*, ορ. 22, *Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου*, ορ. 3 no. 2, μερικά από τα τραγούδια του «Επιταφίου» κ.α.

²⁶ Οι πληροφορίες που χρειάστηκαν για την δημιουργία του καταλόγου αντλήθηκαν μέσω των δωρεών του Θεόδωρου στην Βιβλιοθήκη του Πα.Μακ. καθώς και μέσω οπισθόφυλλων από τις παρτιτούρες του συνθέτη (βλ. εικόνα 10). Η κατηγοριοποίηση των έργων του παρέμεινε όπως την είχε διαμορφώσει ο ίδιος.

2. Συμπεράσματα – Αποτελέσματα

2.1. Συμπεράσματα σχετικά με τις παρτιτούρες των έργων του Σαχινίδη

Μέσω των χειρόγραφων και των καθαρών αντίγραφων των έργων του Σαχινίδη που υπάρχουν στο Α.Γ.Σ. και στην Ε.Β.Ε., ο γράφων κατέληξε στα εξής συμπεράσματα: Παρατηρήθηκε ότι ο Σαχινίδης σημείωνε τους τίτλους των έργων του σε δύο γλώσσες, ελληνικά και γαλλικά. Παρατηρήθηκε επίσης ότι μελοποίησε κείμενα ποιητών. Μερικοί από αυτούς είναι οι Δ. Σολωμός, Γ. Ρίτσος, Ν. Χικμέτ, Ε. Αλεξίου, Ν. Σκουλάς, Χ. Χριστοδουλάκης, Κ. Βάρναλης, Β. Ρώτας, Ν. Μπελογιάννης, Ι. Asada, Η. Bassis και άλλοι. Μελοποίησε επίσης ποιήματα τα οποία έγραψε ο ίδιος. Τα περισσότερα ποιήματα έχουν μεταφραστεί σε γαλλικά και ελληνικά, είτε από τον ίδιο είτε από τον Η. Bassis. Αξιοσημείωτο είναι πως μεταξύ των ποιητών βρίσκονται η Σαμφώ και ο Αλκαίος του 7^{ου} αιώνα π.Χ. Ακόμη φαίνεται να έχει εναρμονίσει/επεξεργαστεί παραδοσιακά, δημοτικά και λαϊκά τραγούδια. Ενδεικτικά, μερικά από αυτά είναι, «Τι έχεις καμμένη πλάτανε» (ρουμελιώτικο), «Ας παν να ιδούν» (ρουμελιώτικο), «Κεφαλλονιτοπούλα» (Κεφαλλονίτικη καντάδα), «Χαλάλι τα βάσανα» (δημοτικό), «Κάτω στον γιαλό» (λαϊκό) και «Αντάρτικο του Πάρνωνα» (από την Πελοπόννησο). Στα έργα του αναγράφονται αφιερώσεις, οι οποίες και αυτές είναι γραμμένες σε ελληνικά και γαλλικά.

Η ιδιαιτερότητα των παρτιτούρων του Σαχινίδη είναι πως στην πλειοψηφία τους είναι καθαρογραμμένες και ευανάγνωστες, σε βαθμό που δυσκολεύεται ο παρατηρητής να αντιληφθεί πως είναι χειρόγραφες. Τα μουσικά σύμβολα (κλειδιά, οπλισμοί, δυναμικές κ.ά.) κάθε φορά που εντοπίζονται στο μουσικό κείμενο είναι πανομοιότυπα. Ο Σαχινίδης μπορούσε να επιτύχει αυτό το εντυπωσιακό αποτέλεσμα, επειδή είχε αναπτύξει έναν δικό του τρόπο αναπαραγωγής καθαρών αντιγράφων των έργων του. Ο γιος του εντόπισε μεταξύ άλλων και ορισμένες σφραγίδες, οι οποίες αποτυπώνουν κλειδιά και οπλισμούς. Πιθανότατα η διαδικασία αυτή αποτυπώνονταν αρχικά σε ριζόχαρτο ή σε διαφάνεια και έπειτα περνούσε στο χαρτί, όπως προκύπτει από τις παρτιτούρες με τις οποίες ήρθε σε επαφή ο γράφων οι οποίες περιλαμβάνουν ένα πλήθος από ριζόχαρτα και διαφάνειες.

Εικόνα 13: Σφραγίδες. Δείγμα των εργαλείων που χρησιμοποιούσε ο Σαχινίδης για την αναπαραγωγή καθαρών αντιγράφων των έργων του.

2.2. Αποτελέσματα συμπλήρωσης των έργων του Α.Γ.Σ.

Αποτιμώντας τα αποτελέσματα της δωρεάς που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2022 γίνεται αντιληπτό πως με τις νέες καταχωρήσεις συμπληρώθηκαν σημαντικά κενά του Α.Γ.Σ. Επειδή τα 4 έργα που εντοπίστηκαν αρχικά στην Ε.Β.Ε. συμπεριλαμβάνονταν στη δωρεά δεν χρειάστηκε τελικώς να κινηθεί η διαδικασία απόκτησης των έργων από την Ε.Β.Ε. Τα υπόλοιπα έργα που συμπληρώνουν το σύνολο της δωρεάς αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας: Δωρεά Απριλίου 2022 - Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης

α/α	ορ.	no.	Τίτλος	Κατηγορία	Διανομή	Α.Γ.Σ. - Ψηφίδα	Σχόλια
1	1	1	Φτώχεια (Pauvrete) (Αλκαίος, 7ος αι. π.Χ.) / Le Chant D' Alcee. Sur un poeme d' Alcee (1949)	Συμφωνική Ορχήστρα	Φωνή και συμφωνική ορχήστρα (βλ. χ.α. 4 τραγούδια)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24675	
2				Σόλο Όργανα	Vln., Vlc.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24452	
3				Μουσική Δωματίου	Ντουέτο για Vln. & Vlc.		
4	2	1	Κρητικός Χορός (Danse Cretoise) (Σαπφώ 7ος αι. π.Χ.)	Συμφωνική Ορχήστρα	Φωνή και συμφωνική ορχήστρα (βλ. χ.α. 4 τραγούδια)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24675	
5	3	1	Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (for full orchestra). Pno. Red. (χειρόγραφο). Πάρτες ορχήστρας: Fl. I-II, Ob. I-II, Cl. I-II, Bsn. I-II, Cbsn., Alto Sax. (λείπει), Hn. I-II, Trpt. I, Trpt. II, Trb. I, Trb. II, Bs. Trb., Timp., Cymb., S. Dr., Vln, I-II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27462	E.B.E. - B[8-11, φακ.8] ΚΝΠ2738
6				Ορχήστρα Εγχόρδων	Score (Μεταγραφή για Ορχήστρα Εγχόρδων). Πάρτες ορχήστρας: Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27443	

7	3	2	Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (for full orchestra). Pno. Red. Πάρτες ορχήστρας: Fl. I-II, Ob. I-II, Eng. Hn., Cl. I-II, Bs. Cl., Bsn. I-II, Hrn. I-II, Tpt. in C I, Tpt. in C II, Trb. I, Trb. II, Bs. Trb., Hr., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27445	
8				Ορχήστρα Εγχόρδων	Score (Μεταγραφή για Ορχήστρα Εγχόρδων). Πάρτες ορχήστρας: Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27464	
9	5		Κουαρτέτο Εγχόρδων	Μουσική Δωματίου	Vln I, Vln II, Vla., Vlc	Νέα καταχώριση	E.B.E. - A[1-7, φακ.5] KNΠ 2736
10	6	5	LA MERE	Σόλο Όργανα	Vln. & Vlc.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27454	
11		12	5 μελωδίες για σόλο όργανο: Ρομάντζα και χορός (op. 6, no. 1), Ωμορφία Αισθημάτων (op. 6, no. 3), Μελωδία "βγαίνοντας" (op. no. 6, 4), Εις τον θάνατον του Λόρδου Μπαϋρον (op. 12, no. 3), Αναμνήσεις (op. 6, no. 2)	Ορχήστρα Εγχόρδων	Score. Πάρτες ορχήστρας: Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B. Soli: Tpt. I, Tpt. II	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24660	

12	11	1	Μουσική Θεάτρου (1957) σε κείμενο Γιάννη Ρίτσου "Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα" (1942)	Συμφωνική Ορχήστρα	ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΑ (Full Score) για: Fl. I-II, Ob. I-II, Cl. I-II, Bsn. I, Bsn. II, Alto Sax., Tenor Sax., Hn. I, Hn. II, Tpt. I, Tpt. II, Trb. I, Trb. II, Bs. Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27446	
13	18		Η Παρτιτούρα της Ειρήνης [7 τραγούδια: 1. Ύμνος για την Ειρήνη (op. 18, no. 1), 2. Παύλος Μελάς (op. 23, no. 1), 3. Εμβατήριο Νεολαίας (op. 10, no. 9), 4. Ειρήνη (op. 18, no. 2), 5. Γιέ μου... (op. 10, no. 7), 6. Ύμνος στην Ειρήνη (op. 18, no. 3), 7. Η Πορεία (op. 18, no. 4)]	Συμφωνική Ορχήστρα	Score Ορχήστρας. Score Χορωδίας. Πάρτες φωνών των τραγουδιών (op. 18/ no. 1, no. 2, no. 3 και no. 4) & Pno. Accompaniment. Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn., Tpt., Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24482	E.B.E. - A[1-7, φακ.6] & B[8-11, φακ.8]
14	25	1	Σουίτα αριθ.2 (Πολυτεχνείου) Κείμενο: Π. Κουκουβίνος	Ορχήστρα	Παρτιτούρα Πιάνου Χειρόγραφο 12 σελίδες	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27460	Σημείωση πάνω στο χειρόγραφο: για 6 όργανα, Oboe, Clar., Tromp., Tromb., rid-Guitare, Basse

15	26		Κονσέρτο για κοντραμπάσο ή τούμπα σε μι ύφεση (1976), αφιερωμένο στον κοντραμπασίστα Λάζαρο Σπυρίδη	Κονσέρτα	Score. Pno. Accomp. Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hrn., Tpt., Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/20824	E.B.E. - B[8-11, φακ.9] KNΠ 2740
16	29		1 ^ο Κονσέρτο για Τρομπόνι και ορχήστρα, αφιερωμένο στον Μ. Μπεκέ/Μ. Becquet	Κονσέρτα	Score. Pno. Red. Solo Trb. Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn., Tpt., Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B. (λείπουν οι σελίδες 1, 3 & 4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24478	
17	30		6 τραγούδια (Ο διθύραμβος – Απασχόληση – Σε μια πολιτεία – Σαν τα παιδιά – Προσπάθειες – Πένθιμες μέρες) σε ποίηση Φ. Κουβέλη	Φωνή-πιάνο	Φωνή - Pno. Accomp.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27447	
18	35		Τρίο Πνευστών	Μουσική Δωματίου	Ob., Cl., Bsn.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27448	
19	χ.α.	χ.α.	ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ Στίχοι: Δ. Σολωμός - Μουσική: Ν.Χ. Μάντζαρος -Εναρμόνιση: Γ. Σαχινίδης	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Soprano, Contralto, Tenor, Bass	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27449	ορ. 12, no. 2 (Σύμφωνα με κατάλογο ΑΕΜΘΤ)
20	χ.α.	χ.α.	4 Τραγούδια: 1. Φτώχεια (ορ. 1, no. 1), 2. Κρητικός χορός (ορ. 2, no. 1), 3.Κύπρος (ορ. 10, No.5), 4.Κύπρος (ορ. 20, no. 1)	Συμφωνική Ορχήστρα	Score. Φωνή - Pno. Accomp. Score Χορωδίας (ελλ.-γαλλ.). Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn., Tpt., Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., C.B., Hp.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24675	

Οι ελλείψεις του αρχείου, όπως διαμορφώθηκαν μετά την δωρεά είναι:

1. Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου, ορ. 3, no. 1 (λείπει η παρτιτούρα του alto σαξοφώνου)
2. Μεταγραφή του 1ου και 2ου μέρους του Κουιντέτου πνευστών σε σολ ελάσσονα, ορ. 22 για 2 βιολιά, βιόλα, κόρνο και φαγκότο.
3. Μεταγραφή του 1ου και 2ου μέρους του Κουιντέτου πνευστών σε σολ ελάσσονα, ορ. 22 για Κουιντέτο εγχόρδων. Και τέλος, από το
4. 1^ο Κονσέρτο για Τρομπόνι και ορχήστρα, ορ. 29 (Λείπουν οι σελίδες 1, 3 & 4 από την παρτιτούρα κοντραμπάσου).

2.3. Η συνεργασία του Σαχινίδη με τον Γιάννη Ρίτσο

2.3.1. Συμπεράσματα από την αλληλογραφία Σαχινίδη – Ρίτσου

Ένα άλλο σημαντικό μέρος της δωρεάς αποτελούν οι χειρόγραφες επιστολές, μεταξύ του Σαχινίδη και του Ρίτσου.²⁷ Οι 13 αυτές επιστολές υπογράφονται από τον Ρίτσο και αποστάλθηκαν μεταξύ 9/6/1961 και 6/8/1964, με τόπο αποστολής άλλοτε την Αθήνα και άλλοτε το Καρλόβασι της Σάμου. Την περίοδο εκείνη ο Σαχινίδης βρίσκονταν ως επί το πλείστον στην Γαλλία.

Το περιεχόμενο καθιστά διακριτή μια φιλική σχέση μεταξύ του Σαχινίδη και του Ρίτσου, καθώς επίσης αναδεικνύει την επιδίωξη καλλιτεχνικής συνεργασίας. Αρχικά φαίνεται πως ο Σαχινίδης έστειλε τη μουσική για τέσσερα τραγούδια στον Ρίτσο ώστε να του προσθέσει τους στίχους. Ο Ρίτσος αναφέρει πως δυσκολεύτηκε να γράψει στίχους για την μουσική του Σαχινίδη καθώς το πλαίσιο αυτό τον περιόριζε. Πρότεινε λοιπόν να δουλέψουν με τον αντίστροφο τρόπο, να μελοποιεί δηλαδή ο Σαχινίδης ποιήματα του Ρίτσου, των οποίων το περιεχόμενο/ύφος θα επέλεγε ο Σαχινίδης.

---

²⁷ Γιάννης, Ρίτσος. *Χειρόγραφες επιστολές προς τον Γ. Σαχινίδη*. Ιδιωτικό αρχείο οικογένειας Σαχινίδη.

Αξίζει να αναφερθεί πως ο Σαχινίδης ενδιαφέρθηκε να μελοποιήσει τον *Επιτάφιο*. Σε μία πρώτη προσέγγιση του Σαχινίδη να συνθέσει μουσική για το εν λόγω έργο, ο Ρίτσος φαίνεται να ενθουσιάστηκε και απάντησε χαρακτηριστικά:

Έχει αληθινά ρωμέικο χαρακτήρα, αυστηρά ελεγειακό, εσωτερικό, συγκινημένο. Και ξέρεις έχω συνηθίσει τόσο πολύ τη μουσική του Θεοδωράκη... που είναι πολύ δύσκολο στο να αποκοπεί ο στίχος απ' την ορισμένη μουσική που μ' αυτήν παγώθηκε σα να 'χει γίνει πια ένα σώμα. Κι όμως, Γιώργο μου, η μουσική σου μ' έπεισε και με κέρδισε. Πιστεύω πως θα «πιάσει», θα πετύχει. Νομίζω πως εφάπτεται απ' το μέσα με το ποίημα μου... Τελειώνοντας, θέλω πάλι να σου πω πως η μουσική σου στον «Επιτάφιο» μ' άρεσε πάρα πολύ – και περισσότερο: με συγκίνησε.²⁸

Σε μία μεταγενέστερη επιστολή ο Ρίτσος συνεχίζει να δείχνει ενθουσιασμό γεγονός που είναι εμφανές στον γραπτό του λόγο:

Εμένα μ' έκανες και ξαναγύρισα στο πιάνο, που το 'χα εγκαταλείψει χρόνια, μόνο και μόνο για να παίζω τα μέρη του «Επιταφίου» που μου στέλνεις. Τα κουτσοκαταφέρνω. Όσοι τα άκουσαν είναι ενθουσιασμένοι με την μουσική σου— βρίσκουν πως κινείται πιστά μα και δημιουργικά μέσα στο πνεύμα, το ήθος, το ύφος και την ατμόσφαιρα του «Επιταφίου». Αυτή είναι και η δική μου γνώμη.²⁹

Σε μία άλλη επιστολή αναφέρει:

Έλαβα τη μουσική του «Επιταφίου». Δε σου απάντησα αμέσως. Ήθελα πρώτα να τη δοκιμάσω, να την γευτώ. Τι να σου πω, Γιώργο μου; Θαρρώ πως μήκεξ μέσα στο πετσί του ποιήματος και το ανάπλασες απ' το μέσα με τη μουσική. Εύχομαι να μπορέσει να τη γνωρίσει γρήγορα ο κόσμος αυτή σου τη μουσική, όχι για σένα, μα για την ίδια του τη χαρά και συγκίνηση που θα νιώσει.³⁰

Σε μία ακόμη επιστολή ο Ρίτσος γράφει:

Κρίμα που ο «Επιτάφιος» μας, δεν αξιοποιήθηκε ακόμα. Έπρεπε από καιρό να 'χει γυριστεί σε δίσκους και να τον τραγουδούν όλοι στην Ελλάδα.³¹

²⁸ Ρίτσος. *Χειρόγραφες επιστολές*. Ιδιωτικό αρχείο οικογένειας Σαχινίδη.

²⁹ Ρίτσος. *Χειρόγραφες επιστολές*. Ιδιωτικό αρχείο οικογένειας Σαχινίδη.

³⁰ Ρίτσος. *Χειρόγραφες επιστολές*. Ιδιωτικό αρχείο οικογένειας Σαχινίδη.

³¹ Ρίτσος. *Χειρόγραφες επιστολές*. Ιδιωτικό αρχείο οικογένειας Σαχινίδη.

Από τις παραπάνω αναφορές γίνεται εμφανές πως ο Ρίτσος εντυπωσιάστηκε με τις μουσικές συνθέσεις του Σαχινίδη, οι οποίες προορίζονταν να πλαισιώσουν τον *Επιτάφιο*.

Ο Σαχινίδης φαίνεται να ζήτησε μετάφραση του «Επιταφίου» στα γαλλικά και ο Ρίτσος τον προέτρεψε να αναθέσει την μετάφραση του έργου στον H. Bassis. Ο Ρίτσος ζήτησε βέβαια να του στέλνει τακτικά ο Σαχινίδης την μετάφραση έτσι ώστε να βεβαιωθεί πως το κείμενο θα μεταφερθεί στα γαλλικά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η διαδικασία αυτή επιβεβαιώνεται και από το περιεχόμενο των επιστολών. Ο Ρίτσος προέτρεψε τον Σαχινίδη να μελοποιήσει και να επιδιώξει την έκδοση του «Επιταφίου» στα γαλλικά, καθώς θεωρούσε πως θα έκανε καλύτερη εντύπωση και θα διευκόλυνε την μετέπειτα έκδοση του στα ελληνικά. Μοιράζεται επίσης τις σκέψεις του σχετικά με το εξώφυλλο:

Θα 'ταν προτιμότερο να μπει ένα σχέδιο γάλλου καλλιτέχνη, ή ακόμη καλύτερα, αν τα κατάφερνες να σου 'φτιάχνε ένα σχέδιο ο ίδιος ο Πικάσσο. Αυτό θα 'κανε πολλή εντύπωση στην Ελλάδα, ακόμη και στην Γαλλία, και θα βοηθούσε στην γνωριμία και στη διάδοση των συνθέσεών σου.³²

Δεν εντοπίστηκε κάποια έκδοση του «Επιταφίου» σε μουσική Σαχινίδη, όμως, το εν λόγω έργο βρίσκεται στο Α.Γ.Σ. με τον τίτλο *Επιτάφιος: 20 τραγούδια συνοδία ορχήστρας*, ορ. 16.³³ Ο Σαχινίδης έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον για την μελοποίηση του *Επιταφίου* αλλά δεν ήταν το μοναδικό έργο του Ρίτσου που μελοποίησε. Τα υπόλοιπα είναι: *Ειρήνη*, ορ. 18, no. 2, *Γιέ μου*, ορ.10, no.7, *Η κερασιά*, ορ.15, no.4, *Ανθούλα*, ορ.15, no.3 και *Τα πουλάκια νανουρίζουν (Νανούρισμα-Berceuse)*, ορ. 11, no. 1.

2.3.2. Μουσική σύνθεση για το *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*

Μέχρι σήμερα ήταν άγνωστο ότι ο Σαχινίδης συνέθεσε μουσική για το *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*. Υπήρχε όμως ένα άγνωστο έργο στο οποίο αναφερόταν ο Σαχινίδης ως *Μουσική θεάτρου*, ορ. 11, no. 1.³⁴ Θεωρήθηκε λοιπόν, πως η άγνωστη αυτή σύνθεση του Σαχινίδη ταυτίζεται με την σύνθεση του για το θεατρικό έργο του Ρίτσου.

³² Ρίτσος. *Χειρόγραφες επιστολές*. Ιδιωτικό αρχείο οικογένειας Σαχινίδη.

³³ Έτσι αναφέρεται ο τίτλος από το συνθέτη.

³⁴ Γιώργος Σαχινίδης. «*Ρόντο*, ορ. 34», full score. Αρχείο Γεωργίου Σαχινίδη, Ψηφίδα, Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο, Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Μακεδονίας: 14.

Ο Ρίτσος εκτός από ποίηση έγραψε και οκτώ θεατρικά έργα εκ των οποίων σώζονται τα τέσσερα. Το πρώτο γράφτηκε την περίοδο της κατοχής (1942) και ονομάστηκε *Το πανηγύρι του ήλιου*. Δυστυχώς δεν σώζεται σήμερα. Λίγο αργότερα, τον Νοέμβρη του 1942 γράφτηκε το *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα: Δράμα σε τρεις πράξεις*, το οποίο αποτελεί το δεύτερο θεατρικό έργο του ποιητή. Η 1^η έκδοση του εν λόγω έργου έγινε το 1959 στο Βουκουρέστι από τις *Πολιτικές και λογοτεχνικές εκδόσεις* του Κ.Κ.Ε. Η πρώτη έκδοση του έργου στην Ελλάδα έγινε το 1990 από τις εκδόσεις *Θέατρο* με επιμελητή τον Κώστα Νίτσο.³⁵

Το εν λόγω θεατρικό έργο απασχόλησε τον γράφοντα, καθώς μέρος της δωρεάς του Θεόδωρου στην βιβλιοθήκη του Πα.Μακ. ήταν ένα χειρόγραφο του Σαχινίδη με τίτλο, *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*. Όπως αναφέρει ο Νίτσος,

Για το έργο είχε γράψει πλούσια μουσική ο συνθέτης Γιώργος Σαχινίδης. Στο δακτυλογράφο της οριστικής μορφής του έργου, έχουν σημειωθεί όλες οι υποδείξεις για μουσική και τραγούδι, από το χέρι του Ρίτσου, στο αριστερό περιθώριο των δακτυλόγραφων σελίδων, με μπλε μελάνι. Επιπλέον, από το συνθέτη Σαχινίδη υπάρχει πλήρης σηματοδότηση αντιστοιχίας παρτιτούρας και κειμένου, φράσης έναρξης και φράσης τέλους της μουσικής, επαναλήψεων, χρόνου διάρκειας μουσικής κ.λ.π. Στις 40 δακτυλόγραφες σελίδες κειμένου, υπάρχουν σαράντα μουσικές ενδείξεις, ιδίως στην Α' και Γ' πράξη... Η μουσική για το *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα* δεν έχει ποτέ εκδοθεί, ούτε εκτελεστεί. Είναι σύνθεση για μεγάλη ορχήστρα—70 όργανα—κι ένα τραγούδι, το νανούρισμα του θεατρικού έργου. Αυτόνομο μουσικό έργο, μπορεί να εκτελεστεί, ανεξάρτητα από το θεατρικό, σε συναυλία.³⁶

Επίσης ο Νίτσος αναφέρεται σε τηλεγραφήματα τα οποία αποτέλεσαν μέσο επικοινωνίας Ρίτσου και Γιάννη Βεάκη από τον Σεπτέμβρη του 1957. Στις 2 Οκτωβρίου του 1957 ο Ρίτσος γράφει:

Σήμερα τελείωσα τις διορθώσεις. Σου στέλνω δακτυλογραφημένο αντίτυπο (ίδιο με κείνο που έχεις εσύ) μα όπου έχω κάνει λεπτομερείς διορθώσεις και τα μουσικά σημεία που έχει βάλει ο Σαχινίδης για μουσικό οδηγό.³⁷

³⁵ Γιάννης Ρίτσος, επιμέλεια Κώστας Νίτσος, *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*, (Αθήνα: Θέατρο, 1990), 145.

³⁶ Ρίτσος, επιμέλεια Νίτσος, *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*, 164-165.

³⁷ Ρίτσος, επιμέλεια Νίτσος, *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*, 158.

Ακόμη, ο Νίτσος παραθέτει την 1^η σελίδα της παρτιτούρας του έργου *Νανούρισμα-Berceuse*, op. 11, no. 1. Η παρτιτούρα είναι για τραγούδι με συνοδεία πιάνου. Ο Σαχινίδης σημειώνει τους στίχους σε ελληνικά και γαλλικά. Επίσης σημειώνει: *Ποίημα: Γιάν. Ρίτσος, Μουσική: Γ. Σαχινίδης και Μετάφρ. Η. Bassis.*³⁸

2.4. Προβλήματα ένταξης του Σαχινίδη στην ελληνική μουσική κοινότητα

Ο Σαχινίδης, παρά το πλούσιο συνθετικό του έργο, παρέμεινε τελικώς στην αφάνεια. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνουν και οι λιγοστές αναφορές στον συνθέτη.

Άλλος ένας Έλληνας καταδικασμένος σε άγνοια. Πενήντα χρόνια, το όνομα του Γιώργου Σαχινίδη δεν αναφέρθηκε δημόσια, ούτε μια φορά, στη χώρα του.³⁹

Απογοητευμένος από την ελλ. μουσική πραγματικότητα (όπως αποδεικνύουν επιστολές του προς το ΔΣ της ΕΕΜ) μετανάστευσε στο εξωτερικό.⁴⁰

Η δυσκολία που αντιμετώπισε ο Σαχινίδης στο να δραστηριοποιηθεί καλλιτεχνικά στην Ελλάδα φαίνεται επίσης από ανοιχτή καταγγελία του συνθέτη (1977) σε μη ταυτοποιημένη εφημερίδα, από άρθρο της εφημερίδας *Ελευθεροτυπία* με τίτλο «Γιατί δεν παίρνει σύνταξη ο Σαχινίδης», καθώς και από την επιστολή παραίτησης του Σαχινίδη που κατέθεσε στην Ένωση Ελλήνων Μουσουργών (Ε.Μ.Μ.).⁴¹ Στην ανοιχτή του καταγγελία, ισχυρίστηκε πως το Υπουργείο Πολιτισμού του στέρησε το δικαίωμα της συνταξιοδότησης ως συνθέτη για πολιτικούς λόγους και παρέθεσε μια σειρά γεγονότων που ξεκινούσαν από το 1949, τα οποία σύμφωνα με τον ίδιο λειτούργησαν εις βάρος του. Στο τέλος της επιστολής ζήτησε την παρέμβαση του Υπουργού Πολιτισμού, ενώ ανέφερε πως εάν δεν αποδινόταν δικαιοσύνη θα κατέφευγε να ζητήσει άσυλο σε ξένη χώρα. Ακόμη, στην επιστολή παραίτησης του προς την Ε.Ε.Μ., η οποία υπογράφεται με τόπο το Παρίσι και ημερομηνία 28/12/1982, καταγγέλλει πράξεις τρίτων που κατά τη γνώμη του ζημίωσαν την καλλιτεχνική και επαγγελματική του σταδιοδρομία. Στο τέλος ανέφερε χαρακτηριστικά:

Ο επί 30 χρόνια και πλέον διωγμός μου στην πατρίδα μου, και μη έχοντας απάντηση και από την κυβέρνησή μας στην αίτηση μου, 13 μήνες μετά την

³⁸ Ρίτσος, επιμέλεια Νίτσος, *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*, 144.

³⁹ Ρίτσος, επιμέλεια Νίτσος, *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*, 164.

⁴⁰ Καλογρόπουλος, *Το λεξικό της ελληνικής μουσικής*, 362-363.

⁴¹ Τα συγκεκριμένα τεκμήρια βρέθηκαν στο αρχείο του συνθέτη το οποίο μοιράστηκε ο γιός του κατά την διάρκεια της έρευνας και φυλάσσονται στην Βιβλιοθήκη του Πα.Μακ. αλλά την περίοδο που συντάσσεται η εργασία δεν είναι προσβάσιμα.

αλλαγή, με ανάγκασε να εγκαταλείψω την πατρίδα μου, για 4^η και τελευταία φορά.

Σύμφωνα με τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό πως ο Σαχινίδης, παρά τις μουσικές του σπουδές και το πλούσιο συνθετικό του έργο, δεν κατάφερε να εδραιωθεί και να αναπτυχθεί στην Ελλάδα ως μουσικός και συνθέτης. Ο ίδιος υποστήριξε πως το γεγονός αυτό είχε πολιτικά αίτια. Τα γεγονότα αυτά χρήζουν περαιτέρω έρευνας ώστε να επιβεβαιωθούν.

Ανοιχτά ερωτήματα – Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εργασίας κάλυψε αρκετά από τα ερωτήματα που δημιουργήθηκαν αλλά γέννησε και καινούργια, όπως π.χ.:

1. Ήταν ένας από τους επιβάτες του *Ματαρόα* ο Σαχινίδης;
2. Ο συνθέτης υπήρξε σπουδαστής στο Ωδείο του Παρισιού, αλλά δυστυχώς υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για τις σπουδές του εκεί. Υπάρχουν αναφορές που υποδεικνύουν τους καθηγητές με τους οποίους σπούδασε και τα μαθήματα που παρακολούθησε αλλά δυστυχώς η συγκεκριμένη έρευνα δεν κατάφερε να επιβεβαιώσει τις αναφορές αυτές. Αποφοίτησε κάποια στιγμή από το Ωδείο του Παρισιού; Πώς βιοπορίστηκε στην Γαλλία;
3. Κατάφερε εκεί να αναπτύξει καλλιτεχνική δραστηριότητα;
4. Ποιες ακριβώς χρονικές περιόδους έζησε στην Γαλλία και ποιες στην Ελλάδα;
5. Τα γεγονότα που καταγγέλλει ο συνθέτης πως υπέσκαψαν το έργο του στην Ελλάδα μπορούν να επιβεβαιωθούν;

Τα ερωτήματα αυτά μπορούν να αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη για μια νέα έρευνα επί του θέματος, και σίγουρα η παρούσα εργασία μπορεί να αποτελέσει θεμέλιο αυτής.

Θα πρέπει να συνεχιστεί η έρευνα για την ζωή του Σαχινίδη και να αποτυπωθούν τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν κατά την διάρκεια της ζωής του συνθέτη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Πρόταση του γράφοντος είναι και η παραγωγή ενός ντοκιμαντέρ· όσο αναλυτικά και αν περιγράφεται μια ερευνητική διαδικασία, το οπτικό και ηχητικό ερέθισμα μπορεί να βοηθήσει στην σωστότερη αποτύπωση των καταστάσεων, των γεγονότων και των προσώπων.

Ένθερμα προτείνεται επίσης να ερευνηθεί περαιτέρω το συνθετικό του έργου. Οι συνθέσεις του Σαχινίδη παραμένουν ανέκδοτες και ανάμεσα σε αυτές βρίσκεται η μουσική για τον *Επιτάφιο* του Ρίτσου, που τόσο ενθουσίασε τον ποιητή όπως φάνηκε από τις επιστολές του, καθώς και η μουσική για το θεατρικό έργο *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*. Προτείνεται η μελέτη του εν λόγω θεατρικού έργου σε συνδυασμό με την μουσική του Σαχινίδη. Το αποτέλεσμα αυτής της μελέτης προτείνεται να αποτυπωθεί σε μία συνδυαστική έκδοση θεατρικού κειμένου και μουσικής. Ακόμη, θα είχε ενδιαφέρον να αποσαφηνιστεί πλήρως η μεθοδολογία που χρησιμοποίησε ο Σαχινίδης για την αποτύπωση των καθαρών αντίγραφων των έργων του. Τέλος, η έκδοση, η μουσική εκτέλεση και ηχογράφηση των συνθέσεων του θεωρείται από το γράφοντα, ως ο καλύτερος τρόπος για να αξιοποιηθεί και να αξιολογηθεί το συνθετικό του έργο.

Βιβλιογραφία

Πρωτογενείς Πηγές

- Σαχινίδης, Γεώργιος. *Ρόντο, op. 34 - Παρτιτούρα μαέστρου*. Συλλογή στην Ψηφίδα: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/24476/3/SachinidisOp34partitiondorchestre.pdf>
- Σαχινίδης, Γεώργιος. *Ρόντο, op. 34 – Μεταγραφή Πιάνου*. Συλλογή στην Ψηφίδα: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/24476/4/SachinidisOp34piano.pdf>
- Σαχινίδης, Γεώργιος. *Ρόντο, op. 34 – Παρτιτούρες οργάνων ορχήστρας*. Συλλογή στην Ψηφίδα: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24476>

Ελληνόγλωσση

- Ανδρικοπούλου, Νέλλη. *Το ταξίδι του Ματαρόα, 1945: Στον καθρέφτη της μνήμης*. 2^η έκδοση. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2008.
- Βούβαρης, Πέτρος. *Εισαγωγή στην μορφολογική ανάλυση της τονικής μουσικής: Μπαρόκ, κλασικισμός*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 2015.
- Καλογερόπουλος, Τάκης. *Το λεξικό της ελληνικής μουσικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Γιαλλέλη, 1998.
- Κανάρης, Λεωνίδα. «Γεώργιος Σαχινίδης. Κονσέρτο για κοντραμπάσο και ορχήστρα.» *Μουσικής Πολύτονον*, τευχ. 55, (Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2012): 51.
- Κώστιος, Απόστολος. *Δημήτρης Μητρόπουλος: κατάλογος έργων*. Αθήνα: Εστία, 1996.
- Μόσχος, Κώστας, και Χάρης, Ξανθουδάκης. *Πλήρης Κατάλογος Έργων / Γιάννης Α. Παπαϊωάννου*. Αθήνα: Nakas Music House, 1999.
- Πολίτης, Ευγένιος και Χριστίνα Σιδηροπούλου. Σαχινίδης, Γεώργιος. *Κονσέρτο για κοντραμπάσο και ορχήστρα, έργο 26, επιμέλεια και μεταγραφή για κοντραμπάσο και πιάνο σε Λα και Σολ ελάσσονα*. Κριτική έκδοση με ψηφιακό δίσκο CD. Αθήνα: Νικολαΐδης Μ. - Edition Orpheus, 2007. ISMN: 979-0-801150-30-1
- Πολίτης, Ευγένιος. «Τα ανέκδοτα έργα των Ελλήνων συνθετών για κοντραμπάσο και πιάνο στην Ελλάδα του 20ου αιώνα.» Διδακτορική Διατριβή, Ιόνιο Πανεπιστήμιο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, 2013.

- _____ «Τα Ελληνικά Κονσέρτα για Κοντραμπάσο.» Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικής Τέχνης Βιέννης, Μάρτιος 2002.
- Ρίτσος, Γιάννης, Νίτσος Κώστας (επιμέλεια). *Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα*. Αθήνα: Θέατρο, 1990.
- Σαχινίδης, Γεώργιος. Συλλογή στην Ψηφίδα: Ψηφιακή Βιβλιοθήκη και Ιδρυματικό Αποθετήριο. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
- Ταμβάκος, Θωμάς. «Σαχινίδης Γιώργος - Κρίμσκαγια Αζοφικής, Ρωσία, 2/5/1911 - Αθήνα, 22/7/1990.» *Karousos art critics*, (7 Μαΐου 2021), <https://karousosartcritics.blogspot.com/2021/05/251911-2271990.html> (πρόσβαση Δεκ. 25, 2021).
- Τσαλαχούρης, Φίλιππος. *Μανώλης Καλομοίρης, 1883-1962 : νέος κατάλογος έργων*. Αθήνα: Σύλλογος Μανώλης Καλομοίρης, 2003.
- Χασιώτης, Κωστής. Νίκος Σκαλκώτας. *Εννέα ελληνικοί χοροί – Αρχαίο ελληνικό εμβατήριο η επεξεργασία για Ορχήστρα Πνευστών από το συνθέτη. Πρώτη κριτική και εκτελεστική έκδοση*. Αθήνα: Νικολαΐδης Μ. - Edition Orpheus, 2020.
- χ.σ. «Μουσικές Εσπερίδες». *Φιλολογικόν Περιοδικόν Παρνασσός*. Τόμος ΙΗ', αρ. 1 (Ιανουάριος-Μάρτιος 1976): 158.
- _____ «Μουσικές Εσπερίδες». *Φιλολογικόν Περιοδικόν Παρνασσός*. Τόμος Κ', αρ. 1 (Ιανουάριος-Μάρτιος 1978): 158-159.

Ξενόγλωσση

- Adler, Samuel. *The study of orchestration*. U.S.: W.W. Norton & Company, Inc., 2002.
- Clague, Mark. "Portraits in Beams and Barlines: Critical Music Editing and the Art of Notation." *American Music* τευχ. 23, αρ. 1 (Ανοιξη, 2005): 39–68. <https://doi.org/10.2307/4153040>, (πρόσβαση Ιούνιος 06, 2022).
- Crane, Jonathan. "THE LATEST SCORE, Concerto for Contrabass Op. 26 (1976-77) Georgios Sahinidis (1915-1990) Critical Edition by Edition Orpheus. Edited by Evgenios Politis and Christina Sidiropoulou", *BASS WORLD* τευχ. 33, αρ. 1 (2009), <https://www.isbworldoffice.com/members-library-2.asp> (πρόσβαση 25 Δεκ., 2021).
- Grier, James. *The critical editing of music: History, method and practice*. Great Britain: Cambridge University Press, 1996.
- Hepokoski, James, and Warren, Darcy. *Elements of sonata theory: Norms, Types, and Deformations in the Late-Eighteenth-Century Sonata*. New York: Oxford University Press, 2006.

- Krabbe, Niels. *Carl Nielsen Orchestral works 2*. Κοπεγχάγη: Edition Wilhelm Hansen, 2004.
- Stone, Kurt. *Music Notation in the Twentieth Century: A Practical Guidebook*. U.S.: W.W. Norton & Company, Inc.
- Temperley, Nicolas. "On Editing Facsimiles for Performance." *Notes* τευχ. 41, αρ. 4 (Ιούνιος, 1985): 683-688. <https://www.jstor.org/stable/940851>, (πρόσβαση Ιούνιος 06, 2022).
- Urcheguía, Cristina. "Critical Editing of Music and Interpretation: Critical Editions for Critical Musicians?" *Text* τευχ. 16 (2006): 113–29. <http://www.jstor.org/stable/30227962>.
- χ.σ. "Jean-Marc Rollez." *International Society of Bassists: 1996 Portrait Calendar*. USA: ISB, 1996.
- _____ "Jean-Marc Rollez." *International Society of Bassists: Education Forum*, τεύχ. 2, αρ. 1. USA: ISB, 1975: 120.
- _____ "MILESTONES: Jean-Marc Rollez (1931-2020)." *International Society of Bassists: Bass World*, τεύχ. 43, αρ. 1. USA: ISB, 2020: 55.

Παράρτημα Ι

Γεώργιος Σαχινίδης (1911-1990)

Ρόντο - για κοντραμπάσο και ορχήστρα δωματίου, op. 34:

Κριτική και εκτελεστική επιμέλεια της επεξεργασίας για πιάνο του συνθέτη

Ρόντο - Rondo, op. 34

για Κοντραμπάσο και Πιάνο/for Double bass and Piano

στον/to J.M. Rollez

Επιμέλεια Χ. Γρηγοριάδης
Edited by C. Grigoriadis

Γ. Σαχινίδης (1911-1990)
G. Sachinidis

Andante moderato

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is for the Double Bass (Bass clef, key signature of one sharp, common time) and the lower staff is for the Piano (Grand staff). The tempo is marked 'Andante moderato'. The piece begins with a piano (*p*) dynamic in the piano part, which features a rhythmic accompaniment of eighth notes. The double bass part has a few rests followed by a melodic line. A *cresc.* (crescendo) is indicated with a dashed line under the piano part. The system concludes with a *mf* (mezzo-forte) dynamic and a *solo* marking over the final note of the double bass line.

The second system of the musical score continues from the first. It begins with a measure marked '5'. The tempo is marked 'accel.' (accelerando) with a dashed line, followed by 'a tempo'. The piano part features a complex rhythmic pattern with accents. The double bass part has a melodic line with accents. Dynamics include *f* (forte), *p* (piano), and *mf* (mezzo-forte). The system ends with a *f* dynamic.

The third system of the musical score begins with a measure marked '9'. The piano part features a complex rhythmic pattern with accents. The double bass part has a melodic line with accents. Dynamics include *ff* (fortissimo) and *f* (forte). The system concludes with a *solo* marking over the final note of the double bass line.

13 *solo*
f

13 *solo*
f *accel.*

17 **Allegro**

17 *f*

21 *solo*
mf sf sf sf f sf sf sf sf

21 *mf sf sf sf f sf sf sf sf*

25 *solo*
mf sf sf sf f sf sf sf sf

25 *mf sf sf sf f sf sf sf sf*

29 **Andante moderato**

29 *solo*
p
f *sf* *rit.*

33 *cresc.* *f* *p* *mf*
p cresc. *f* *p*

37 *accel.* *solo* *a tempo* *f* *p*
mf *p* *f*

41 *solo* *ff* *f*
ff *solo*

45

f

f

p

49

mf

p *cresc.*

f

p

53

f *p* *f*

mf

p *f*

f

57

ff

f

mf *solo*

f

61 *solo*
f

61 *solo*
f *accel.*

f

65 *Allegro*

65

f

69 *f*

69 *solo*
mf sf sf sf f sf sf sf sf

mf sf sf sf f sf sf sf sf

73 *solo*
mf sf sf sf f sf sf sf sf

73 *mf sf sf sf f sf sf sf sf*

77 **Andante moderato**

solo

Musical score for measures 77-80. The system includes a bass line and a grand staff (treble and bass clefs). The bass line starts with a whole rest and then has a few notes. The grand staff features a complex texture with many sixteenth notes and slurs. Dynamics include *p* (piano) at the end of the system, *f* (forte) at the beginning of the grand staff, and *sf* (sforzando) in the middle. A *rit.* (ritardando) marking is present above the final measure.

Musical score for measures 81-84. The system includes a treble line and a grand staff. The treble line has a melodic line with a *cresc.* (crescendo) marking and a *mf* (mezzo-forte) dynamic at the end. The grand staff has a *p* (piano) dynamic with a *cresc.* marking. Dynamics *f* (forte) and *p* (piano) are also present. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it.

Musical score for measures 85-88. The system includes a bass line and a grand staff. The bass line has a *mf* (mezzo-forte) dynamic and an *accel.* (accelerando) marking. The grand staff has a *p* (piano) dynamic. Dynamics *f* (forte) and *p* (piano) are also present. An *a tempo* marking is above the final measure.

Musical score for measures 89-92. The system includes a bass line and a grand staff. The bass line has a *ff* (fortissimo) dynamic. The grand staff has a *ff* dynamic and a *solo* marking. Dynamics *f* (forte) and *ff* (fortissimo) are also present. A triplet of eighth notes is marked with a '3' above it.

93

f

f *p*

97

solo

mf

f *p*

p cresc.

accel.

rit.

molto rit.

101

f

rit.

molto rit.

105

meno mosso

a tempo

mp

f

p

f

Ρόντο - Rondo, op. 34

για Κοντραμπάσο και Πιάνο /for Double bass and Piano
στον/to J.M. Rollez

Επιμέλεια Χ. Γρηγοριάδης
Edited by C. Grigoriadis

Γ. Σαχινίδης (1911-1990)
G. Sachinidis

Andante moderato

Andante moderato

mf

p

p

cresc.

f

5 *accel.*

f *p* *f*

5 *mf*

p *f*

f

9 *ff*

ff

9 *solo*

solo

3

13

f *solo* *accel.*

17

Allegro

f

21

mf sf sf sf f sf sf

25

solo

mf sf sf f sf sf

29 **Andante moderato**

29 *p* *rit.*
f *sf* *sf*

This system covers measures 29 to 32. The bass line begins with a whole rest, followed by a half note G3 and a quarter note F3. The piano accompaniment starts with a forte (*f*) dynamic, featuring a complex texture of sixteenth and thirty-second notes. A sforzando (*sf*) dynamic is used at the beginning of measure 30. The texture simplifies in measure 31, and measure 32 features a ritardando (*rit.*) leading to a piano (*p*) dynamic.

33 *cresc....* *f* *p* *mf*
p cresc. *f* *p*

This system covers measures 33 to 36. The bass line consists of eighth-note patterns, with a crescendo leading to a forte (*f*) dynamic in measure 34, followed by a piano (*p*) dynamic in measure 35 and a mezzo-forte (*mf*) dynamic in measure 36. The piano accompaniment starts with a piano (*p*) dynamic and a crescendo, reaching a forte (*f*) dynamic in measure 34, then a piano (*p*) dynamic in measure 35.

37 *accel.* *solo* *a tempo* *f* *p*
mf *p* *f*

This system covers measures 37 to 40. The bass line features a series of eighth-note patterns, with an acceleration (*accel.*) and a solo marking in measure 37, returning to the original tempo (*a tempo*) in measure 38. Dynamics include mezzo-forte (*mf*) in the piano part, forte (*f*) in the bass line, and piano (*p*) in the piano part. The piano part has a piano (*p*) dynamic in measure 38 and a forte (*f*) dynamic in measure 39.

41 *ff* *solo* *f*
ff *3*

This system covers measures 41 to 44. The bass line starts with a fortissimo (*ff*) dynamic, followed by a solo marking in measure 41, and a forte (*f*) dynamic in measure 42. The piano accompaniment begins with a fortissimo (*ff*) dynamic in measure 41 and includes a triplet of eighth notes in measure 44.

45

f *p*

49

p *cresc.* *accel.* *f* *p*

53

f *p* *f* *mf* *p* *f*

57

ff *f* *solo*

61 *solo*
f
f *solo* *accel.*

65 *Allegro*

69 *f*
mf sf sf sf sf sf sf
solo
mf sf sf sf f sf sf sf

73 *mf sf sf sf f sf sf sf*
mf sf sf sf f sf sf sf

77 **Andante moderato**

solo

Musical score for measures 77-80. The system includes a bass line and a grand staff (treble and bass). The bass line starts with a whole rest and then has a melodic line starting at measure 79. The grand staff features a complex texture with sixteenth-note patterns and chords. Dynamics include *p* (piano) at the start, *sf* (sforzando) in measure 78, and *rit.* (ritardando) in measure 80.

Musical score for measures 81-84. The system includes a treble line and a grand staff. The treble line has a melodic line with a *cresc.* (crescendo) marking and a triplet in measure 83. The grand staff provides harmonic support. Dynamics include *p* (piano), *cresc.*, *f* (forte), *p*, and *mf* (mezzo-forte).

Musical score for measures 85-88. The system includes a bass line and a grand staff. The bass line features a triplet in measure 85 and a melodic line with an *accel.* (accelerando) marking. The grand staff continues the harmonic texture. Dynamics include *f*, *p*, *mf*, and *a tempo*.

Musical score for measures 89-92. The system includes a bass line and a grand staff. The bass line has a melodic line with a *solo* marking. The grand staff features a complex texture with sixteenth-note patterns and chords. Dynamics include *ff* (fortissimo) and *f*. A triplet is present in measure 92.

93

f

f

p

97

solo

mf

p *cresc.*

f

p

101

p *cresc.*

accel.

rit.

f

molto rit.

105

meno mosso

mp

f

a tempo

p

f

Ρόντο - Rondo, op. 34

Επιμέλεια Χ. Γρηγοριάδης
Edited by C. Grigoriadis

για Κοντραμπάσο και Πιάνο/for Double bass and Piano
στον/to J.M. Rollez

Γ. Σαχινίδης (1911-1990)
G. Sachinidis

Andante moderato

mf

accel.

a tempo

f p f

ff

f

ff

Allegro

mf sf

sf sf

f sf

sf sf

solo

mf sf

26 *sf sf f sf sf*

29 **Andante moderato**
3 *solo p cresc.*

34 *f p mf solo*

37 *accel. a tempo f p*

40 *ff*

43 *solo f*

46 *f*

49 *mf solo accel.*

54 *a tempo*
f p f

57
ff

60 *solo*
f

63 *solo* **Allegro**
f

66

69
mf sf sf sf f sf

72 *solo*
sf sf mf sf sf sf

75 **Andante moderato**
f sf sf **3**

80 *solo*
p *cresc.*

83 *f* *p* *mf* *accel.*

86 *f* *p* *a tempo*

89 *ff*

92 *solo* *f* *f*

95 *mf* *solo*

101 *accel.* *rit.* *f*

104 *molto rit.* *meno mosso* *mp*

106 *a tempo* *f*

Κριτικό υπόμνημα

Μέτρο	Νότα/Παλμός	Όργανο	Πηγές	Κριτική Έκδοση
2	4	R.H.	PR: d, FS (Vln I & II): e	d→e, όπως FS
7	1	R.H.	PR: e, FS (Gtr & Vla): f [#]	e→f [#] , όπως FS
9	1	D.B.	PR: ρ, FS (D.B. solo): ρ̂	ρ → ρ̂, όπως FS
12	-	D.B.	PR: χωρίς <i>solo</i> , FS (D.B. solo): <i>solo</i>	<i>solo</i> , όπως FS
14	3	L.H.	PR: ρ, FS (D.B.): ρ̂ & γ	ρ → ρ̂ & γ, όπως FS
14	5	L.H.	PR: ζ, FS (D.B.): χωρίς ζ̂	χωρίς ζ̂, όπως FS
16	4	L.H.	PR: χωρίς γ, FS (Gtr) γ	γ ανάμεσα στους φθόγγους 3 και 5 όπως FS
23	2	L.H.	PR: γ, FS (D.B.): ρ̂	γ→ρ̂ (d), όπως FS
28	3	R.H.	PR: χωρίς <i>sf</i> , FS (Vln I & II): <i>sf</i>	<i>sf</i> , όπως FS
33	7	R.H.	PR: e, FS (Vln I & II): g	e→g, όπως FS

34	6	R.H. & L.H.	PR: χωρίς $\hat{\wedge}$, FS: $\hat{\wedge}$	$\hat{\wedge}$, όπως FS
37	-	D.B.	PR: <i>solo</i> , FS (D.B. solo): χωρίς <i>solo</i>	χωρίς <i>solo</i> , όπως FS
50	4	R.H.	PR: d, FS (Vln I & II): e	d→e, όπως FS
55	1	R.H.	PR: e, FS (Gtr & Vla): f $\sharp$	e→f $\sharp$, όπως FS
55	8	D.B.	PR: χωρίς <i>f</i> , FS (D.B. solo): <i>f</i>	<i>f</i> , όπως FS
55	5	R.H.	PR: χωρίς <i>f</i> , FS (Vla, Vlc., D.B.): <i>f</i> , P (Vln I & Vln II): <i>f</i>	<i>f</i> , όπως FS και P
62	3	L.H.	PR: $\uparrow$, FS (D.B.): $\uparrow$ & γ	$\uparrow$ → $\uparrow$ & γ , όπως FS
62	5	L.H.	PR: γ , FS (D.B.): χωρίς γ	χωρίς γ , όπως FS
64	4	L.H.	PR: χωρίς γ , FS (Gtr) γ	γ ανάμεσα στους φθόγγους 3 και 5 όπως FS
71	2	L.H.	PR: γ , FS (D.B.): $\uparrow$	γ → $\uparrow$ (d), όπως FS
75	1	D.B.	PR: χωρίς <i>f</i> , FS (D.B. solo): <i>f</i>	<i>f</i> , όπως FS

76	3	R.H.	PR: χωρίς <i>sf</i> , FS (Vln I & II): <i>sf</i>	<i>sf</i> , όπως FS
98	4	R.H.	PR: d, FS (Vln I & II): e	d→e, όπως FS
103	1	R.H.	PR: e, FS (Gtr & Vla): f#	e→f#, όπως FS
103	8	D.B.	PR: χωρίς <i>f</i> , FS (D.B. solo): <i>f</i>	<i>f</i> , όπως FS
103	5	R.H.	PR: χωρίς <i>f</i> , FS (Vla, Vlc., D.B.): <i>f</i> , P (Vln I & Vln II): <i>f</i>	<i>f</i> , όπως FS και P
108	-	D.B.	PR: χωρίς <i>solo</i> , FS (D.B. solo): <i>solo</i>	<i>solo</i> , όπως FS
112	4	L.H.	PR: χωρίς γ , FS (Gtr) γ	γ ανάμεσα στους φθόγγους 3 και 5 όπως FS
119	2	L.H.	PR: γ , FS (D.B.): $\uparrow$	$\gamma \rightarrow \uparrow$ (d), όπως FS
124	3	R.H.	PR: χωρίς <i>sf</i> , FS (Vln I & II): <i>sf</i>	<i>sf</i> , όπως FS
132	7	D.B.	PR: χωρίς $\curvearrowright$, FS: $\curvearrowright$	$\curvearrowright$, όπως FS

Παράρτημα II

Κατάλογος έργων Αρχείου Γεωργίου Σαχινίδη (Α.Γ.Σ.)

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη "Ψηφίδα"

Πανεπιστήμιο Μακεδονία

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
1	1	1	Φτώχεια (Pauvrete) (Αλκαίος, 7ος αι. π.Χ.) / Le Chant D' Alcee. Sur un poeme d' Alcee (1949)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου (για φωνή-πιάνο/φωνή - ορχήστρα δωματίου: βλ. α/α 122, χ.α. 4 τραγούδια)	Vln. & Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24452	
2				Πιάνο	Pno. (σ.4)		
3				Σόλο Όργανα	Vln., Vlc.		
4				Μουσική Δωματίου	Ντουέτο για Vln. & Vlc.		
5				Πιάνο	Pno. (σ.4)		
6	2	1	Κρητικός Χορός (Danse Cretoise) (Σαπφώ 7ος αι. π.Χ.)	Μελωδία συνοδεία πιάνου (για φωνή-πιάνο/φωνή - ορχήστρα δωματίου: βλ. α/α 122, χ.α. 4 τραγούδια)	Φωνή & Pno. Accomp. (σ.4, ελλ.-γαλλ.)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24453	
7				Συμφωνική Ορχήστρα	Score (for full orchestra), Pno. Red. (χειρόγραφο), Πάρτες ορχήστρας: Fl. I-II, Ob. I-II, Cl. I-II, Bsn. I-II, Cbsn., Alto Sax. (λείπει), Hn. I-II, Tpt. I, Tpt. II, Trb. I, Trb. II, Bs. Trb., Timp., Cymb., S. Dr., Vln., I-II, Vla., Vlc., D.B.		
8	Ορχήστρα Εγχόρδων	Score (Μεταγραφή για Ορχήστρα Εγγόρδων), Πάρτες ορχήστρας: Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27443				

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
9	3	2	Εντυπώσεις απ' τον τόπο μου	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (for full orchestra), Pno. Red., Πάρτες ορχήστρας: Fl. I-II, Ob. I-II, Eng. Hn., Cl. I-II, Bs. Cl., Bsn. I-II, Hn. I-II, Tpt. I, Tpt. II, Trb. I, Trb. II, Bs. Trb., Hp., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27445	B[8-11, φακ.8] ΚΝΠ2738
10				Ορχήστρα Εγχόρδων	Score (Μεταγραφή για Ορχήστρα Εγχόρδων), Πάρτες ορχήστρας: Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27464	
11	4		Συμφωνία "Η Ειρήνη" (1951): 7 τραγούδια: 1. Η γέννα σου (ορ.4,1), 2. Ο Γεροπόλεμος (ορ.4,2), 3. Η Φρίκη (ορ.4,3), 4. Αναμονή (ορ.4,4), 5. Εκκλιση (ορ.4,5), 6. Πανόριο (ορ.4,6), 7. Η Ειρήνη (ορ.4,7) & 8. Ύμνος για την Ειρήνη [ορ.18,1 (χορωδία)	Συμφωνική Ορχήστρα	Score, Piano Red., 7+1 Chants & Piano, Fl., Ob., Eng. Hn., Cl., Bsn., CBSn., Hn., Alto Sax., Tpt., Trb., Tba., Timp., Tamb, Tamb., Trgl., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B., Παρτιτούρα χορωδίας (ελλ.-γαλλ.), Πάρτες χορωδίας: Soprano, Contralto, Tenor, Bass	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21977	
12	5		Κουαρτέτο Εγχόρδων	Μουσική Δωματίου	Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27444	A[1-7] ΚΝΠ 2736

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
13	6	1	Ρομάντζα και Χορός (Romance et Danse)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24655	
14			Πιάνο	Pno. (σ.4)			
15			Κουιντέτο για τρομπέτες (romance et dance: 5 pieces concertantes)	Μουσική Δωματίου		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21985	
16			Κουαρτέτο για σαξόφωνα (romance et dance: 5 pieces concertantes)	Μουσική Δωματίου		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21979	
17		2	Αναμνήσεις (Souvenirs)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	2 τεύχη: Vln. (σ.1) & Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24656	
18		3	Ωμορφία αισθημάτων (Beaute des sentiments)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24657	
19				Πιάνο	Pno. (σ.4)		
20		4	Μελωδία (βγαίνοντας) - Melodie (En sortant)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24658	
21				Πιάνο	Pno. (σ.4)		
22				Σόλο Όργανα	Vln., Vlc.		
23		5	LA MERE	Σόλο Όργανα	Vln., Vlc.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27454	
24		6	Η Μητέρα (La mere)	Πιάνο	Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24659	
25	12	5 μελωδίες για σόλο όργανο: Ρομάντζα και χορός (ορ.6, 12), Ωμορφία Αισθημάτων (ορ.6, 3), Μελωδία "βγαίνοντας" (ορ.6, 4), Εις τον θάνατον του Λόρδου Μπαϊρον (ορ.12, 3), Αναμνήσεις (ορ.6, 2)	Ορχήστρα Εγχόρδων	Score (σ.12). Soli: Tpt. I (σ.4) & Tpt. II (σ.4). Πάρτες ορχήστρας: Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24660		
26	7	Θέμα με 6 παραλλαγές για βιολί μόνο	Σόλο	Vln.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24454	Α[1-7] ΚΝΠ 2736	
27	8	Σονάτα για βιολί και πιάνο	Μουσική Δωματίου	Vln. (σ.6), Pno. (σ.20)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24661	Α[1-7] ΚΝΠ 2736	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]	
28	9		Κονσέρτο για πιάνο	Κονσέρτα	Score. Solo: Pno. Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Sax., Hn., Trpt., Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21980	B[8-11, φακ.10] ΚΝΠ2741	
29	10		Σουίτα αριθ.1 (Ελληνική) για ορχήστρα & σολίστ (4 φωνές): [1.Βάρναλη: Ένας-Όλοι (ορ.10, no.1), 2.Δημοτικό: Χαλάλι τα βάσανα (ορ.10, no.2), 3.Ε. Αλεξίου: Περιστεράκι μου (ορ.10, no.3), 4.Σ.Μ.Παπαδάκη: Η γειτονιά (ορ.10, no.4)]	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (σ.32), Πάρτες φωνών (γαλλ., σ.12), Piano Red. (σ.12), Πάρτες ορχήστρας (σ.67): Fl. I-II (σ.4+4), Ob. I-II (σ. 4+4), Cl. I-II (σ.4+2), Bsn. I-II (σ.4+2), Sax Alto (σ.2), Hn. I-II (σ.2+2), Trpt. I-II (σ.2+2), Trb. I-II (σ.2+2), Timp.-Trgl. (σ.2+1), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24463	B[8-11, φακ.9] ΚΝΠ 2740	
30		1	Ένας-Όλοι (Seul-Tous) σε ποίηση Κ. Βάρναλη	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Παρτιτούρα χορωδίας ελλην. & γαλλ.(σ.2)			
31		2	Χαλάλι τα βάσανα (Δημοτικό)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Παρτιτούρα ελλην. (σ.1)			
32		3	Πες μου Περιστεράκι μου... (Ε. Αλεξίου)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Παρτιτούρα ελλην. (σ.1)			
33		4	Η γειτονιά (Le Quartier) σε ποίηση Σ. Μ. Παπαδάκη	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Παρτιτούρα ελλην.(σ.1)			
34		5	Κύπρος - Chypre 1 (Λιπέρτης - Lipertis)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλην., σ.1), 4 φωνές (ελλην., σ.1)		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24502	
35				Μελωδία συνοδεία πιάνου	Φωνή & Pno. (ελλ.-γαλλ., σ.2)			
36		6	Αντάρτικο του Πάρνωνα (Antártas de Párnonas) (Β. Ρώτας)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2φωνές (ελλην., σ.1)		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24503	
37				Μελωδία συνοδεία πιάνου	4 φωνές & Pno. (ελλ.-γαλλ., σ.2)			
38		7	Γιέ μου... (Mon fils.) (Γ. Ρίτσος)	Μελωδία συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1), Φωνή & Pno. (ελλ., σ.4)		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24520	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
39	10	8	Αδέρφια τούτ' την άνοιξη - Freres cet anne (B. Ρώτας - V. Rotas)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24521	
40				Μελωδία συνοδεία πιάνου	4 φωνές & Pno. (ελλ., σ.2)		
41		9	Σαν Ανθοί - Comme de F.l.e.u.r.s ('Ελλη Αλεξίου - Elli Alexiou)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24522	
42				Μελωδία συνοδεία πιάνου	4 φωνές & Pno. (ελλ., σ.2)		
43		10	Κανόνες για το περιστεράκι της Ειρήνης(Canons pour la colombe de la paix) ('Ελλη Αλεξίου - Elli Alexiou)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Φωνή (ελλην. & γαλλ., σ.2)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24523	
44				11	Χορευτικό (Dance) (B. Ρώτας)		
45		Μελωδία συνοδεία πιάνου	Φωνή & Pno. (ελλ.-γαλλ., σ.2), 4 φωνές & Pno. (ελλ., σ.2)				
46		12	Να νιώσης - Comprendre (Ναζίμ Χικμέτ - Nazim Hikmet)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.-γαλλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24525	
47				Μελωδία συνοδεία πιάνου	4 φωνές & Pno. (ελλ.-γαλλ., σ.2)		
48		13	Οι διακοπές (Les vacances) σε ποίηση Γ. Σαχινίδη (1953)	Μελωδία συνοδεία πιάνου	Πρβλ. χ.α.15&27τραγούδια & Βλ. ορ.30, no.1	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24526	
49		14	Η Γιορτή της Μάνας (La fête de maman) σε ποίηση Γ. Σαχινίδη	Μελωδία συνοδεία πιάνου	Πρβλ. χ.α.15&27τραγούδια & Βλ. ορ.30, no.3	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24528	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχειό Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΛ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
50	10	15	Τ' αλογάκι μου (Mon petit cheval) σε ποίηση Γ. Σαχινίδη	Μελωδία συνοδεία πιάνου	Πρβλ. χ.α.15&27τραγουδία& Βλ. ορ.30, no.2	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24527	
51	11	1	Μουσική Θεάτρου (1957) σε κείμενο Γιάννη Ρίτσου "Μια γυναίκα πλάι στη θάλασσα" (1942)	Συμφωνική Ορχήστρα	ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΠΑΡΤΙΤΟΥΡΑ (Full Score) για: Fl. I-II, Ob. I-II, Cl. I-II, Bsn. I, Bsn. II, Alto Sax., Tenor Sax., Hn. I, Hn. II, Tpt. I, Tpt. II, Trb. I, Trb. II, Bs. Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27446	
52			7 Μελωδίες για ορχήστρα μουσικής δωματίου και τραγουδι [Στίχοι: Β.Ρώτας, Γ.Ρίτσος, Η.Βassis: 1.Νανούρισμα (ορ.11,νο.1), 2.Χορευτικό (ορ.10,νο.11), 3.Η Γυναίκα του Ζευγά (ορ.19,νο.1), 4.Μεσ' τη Ζωή (ορ.15,νο.1), 5.Στην Εξοχή (ορ.15,νο.2), 6.Ανθούλα (ορ.15,νο.3), 7.Η Κερασιά (ορ.15,νο.4)]	Ορχήστρα Μουσικής Δωματίου	Score. Πάρτες οργάνων: Fl., Ob., Cl., Tpt., Trb., Tmp, Cimb. (Cimbalo σύμφωνα με το συνθέτη. Πιθανώς κάποιο μελωδικό κρουστό), Tamb., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21976	B[8-11, φακ.8]
53			Νανούρισμα - Berceuse (Γ. Ρίτσος)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. & Pno. (σ.5), Φωνή & Pno. (ελλ.-γαλλ.,σ.5)		
54			Τα πουλάκια νανουρίζουν (Νανούρισμα - Berceuse, Γ. Ρίτσος)	Τραγουδία (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.-γαλλ., σ.1)		

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]	
55	12		6 Μελωδίες [1.Εις το θάνατο του Λόρδου Μπάϊρον (ορ.12,νο.3), 2.Το όνειρο (ορ.13,νο.2), 3. Η Ξανθούλα (ορ.13,νο.3), 4.Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (ορ.12,νο.1), 5.Ύμνος εις την Ελευθερία (ορ.12,νο.2), 6.Η Καταστροφή των Ψαρών (ορ.13,νο.1)] για κουαρτέτο πνευστών	Μουσική Δωματίου	Score. Πάρτες οργάνων: Fl., Ob., Cl., Bsn.			
56		1	Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (Δ. Σολωμός) - Les Assieges Libres (D. Solomos)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24500	A[1-7] ΚΝΠΙ 2736	
57				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (2τεύχη, σ.2), Φωνή-Pno. (ελλ.& γαλλ., σ.4)			
58		2	Ύμνος εις την ελευθερίαν (Δ. Σολωμός - D.Solomos)	Χορωδία 4φωνές	Εναρμόνιση			Σύμφωνα με κατάλογο ΑΕΜΘΤ (βλ. χ.α. Εθνικός Ύμνος
59				3	Εις το θάνατο του Λόρδου Μπάϊρον - A La Mort De Lord Byron (Δ. Σολωμός - D.Solomos)		Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1), 4 φωνές (ελλ.& γαλλ., σ.2)
60		Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.4), Φωνή-Pno. (ελλ.& γαλλ., σ.4)					
61		Σόλο Όργανα	Vln., Vlc.					
62		4	Χαρούμενη άνοιξη (Joyeux printemps) (N. Μπελογιάννης)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.- γαλλ., σ.1)			
63				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.2), Φωνή & Pno. (γαλλ.,σ.2)			
64		5	Βαθεία μεσ' στη ψυχή μου (...au fond de mon âme) (N. Μπελογιάννης)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή-Pno. (ελλ.& γαλλ., σ.2), Vln. (σ.1) & Pno. (σ.2)			

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
65	12		6 Τραγούδια για κουαρτέτο φωνών (σοπράνο, κοντράλτο, τενόρο, μπάσο) [1.Εις το θάνατον του Λόρδου Μπάϊρον (ορ.12,νο.3), 2.Η Καταστροφή των Ψαρών (ορ.13,νο.1), 3.Το όνειρο (ορ.13,νο.2), 4.Ξανθούλα (ορ.13,νο.3), 5. Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (ορ.12,νο.1), 6. Ύμνος εις την Ελευθερία (ορ.12,νο.2)]	Μουσική Δωματίου	Score (σ.8)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24500	
66	13	1	Η Καταστροφή των Ψαρών - La Catastrophe De Psara (Δ. Σολωμός)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24662	
67				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.2), Φωνή & Pno. (γαλλ.,σ.2)		
68		2	Το όνειρο - Le Reve (Δ. Σολωμός)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24663	
69				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.2), Φωνή & Pno. (γαλλ.,σ.2)		
70		3	Η Ξανθούλα - La Blondelette (Δ. Σολωμός)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24664	
71				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	2 φωνές (ελλ.), Παρτιτούρα Φωνή & Pno. (ελλ.), Παρτιτούρα Φωνή & Pno. (γαλλ.)		

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχειό Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
72	14		Ελληνική Ραψωδία για σόλο όργανα και συμφωνική ορχήστρα (αφιερωμένο στον Γεώργιο Πλυτά/α Georges Plytas)	Κονσέρτα	Score (σ.40), Σόλο όργανα: Vln., Vla., Vlc., Fl., Ob., Cl., Sax Alto, Trpt., Trpt. Pno. Accomp. (σ.20). Πάρτες οργάνων (σ.84): Fl. I-II (σ.4), Ob. I-II (σ. 4), Cl. I-II (σ.4), Bsn. I-II (σ.4), Hn. I-II (σ.4), Trpt. I-II (σ.2), Trb. I- II (σ.2), Timp.-Tamb. (σ.2), Hr. I-II (σ.1), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.3)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24461	B[8-11] ΚΝΠ2738
73		a	Ελληνική Ραψωδία για σόλο όργανα και ορχήστρα εγχόρδων (αφιερωμένο στον Γεώργιο Πλυτά/α Georges Plytas)	Ορχήστρα Εγχόρδων	Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24462	
74	15	1	Μεσ τη Ζωή - Dans la Vie (H. Bassis)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24666	
75				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή & Pno. (σ.2, ελλ.- σ.2, γαλλ.)		
76		2	Στην Εξοχή - A la campagne (H. Bassis)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24667	
77				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή & Pno. (σ.2, ελλ.- σ.2, γαλλ.)		
78		3	Ανθούλα - Anthoula (Γ. Ρίτσος)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24668	
79				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή & Pno.(σ.2, ελλ.), 1τχ.(σ.2, γαλλ.)		
80		4	Η Κερασιά - Le Cerisier (Γ. Ρίτσος - Y. Ritsos)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24669	
81				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Παρτιτούρα Φωνή & Pno. (ελλ.), Παρτιτούρα Φωνή & Pno. (γαλλ.)		

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
82	16		ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ/Γ' ΕΡΙΤΑΡΗΕ (20 τραγούδια συνοδεία ορχήστρας) σε ποίηση Γ. Ρίτσου	Τραγούδια συνοδεία πιάνου/ορχήστρας	Score. Score χορωδίας. Pno. Red.. Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn., Trp., Trb., Tmp., Bs. Dr. & S. Drum., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B. Πάρτες χορωδίας: Soprano (σ.24), Contralto (σ.24), Tenor (σ.24), Bass (σ.24)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21978	
83			Κουαρτέτο για τούμπες (6 choral extraits d' Eritaph de Y. Ritsos)	Μουσική Δωματίου	2 αντίτυπα για κάθε τούμπα	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21984	
84			Κουαρτέτο για τρομπόνια (6 choral extraits d' Eritaph de Y. Ritsos)	Μουσική Δωματίου		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21983	
85			Κουαρτέτο για κόρνα (6 choral extraits d' Eritaph de Y. Ritsos)	Μουσική Δωματίου		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21982	
86			Κουαρτέτο για σαξόφωνα (6 choral extraits d' Eritaph de Y. Ritsos)	Μουσική Δωματίου		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21656	
87	17	1	Μπαλλάντα (αφιερωμένο στην Βαρβάρα Μπουκόσβσκα / a Barbara Bukovska)	Πιάνο	Pno. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24665	Α[1-7] , φακ.4]
88	18		Η Παρτιτούρα της Ειρήνης [7 τραγούδια: 1.Ύμνος για την Ειρήνη (ορ.18, no.1), 2.Παύλος Μελάς (ορ.23, no.1), 3.Εμβατήριο Νεολαίας (ορ.10, no.9), 4.Ειρήνη (ορ.18, no.2), 5.Γιέ μου... (ορ.10, no.7), 6.Ύμνος στην Ειρήνη (ορ.18, no.3), 7.Η Πορεία (ορ.18, no.4)]	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (σ.28). Score χορωδίας (σ.36). Πάρτες φωνών των τραγουδιών (ορ.18/1,2,3,4: σ.8) & Pno. Accomp. (σ.16), Πάρτες ορχήστρας: Fl. (σ.4), Ob. (σ.4), Cl. (σ.4), Bsn. (σ.4), Hn.(σ.4), Trp. (σ.4), Trb. (σ.4), Timp. (σ.4), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24482	B[8-11, φακ.8]
89				Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)		
90		1	Ύμνος για την Ειρήνη - Hymne pour la Paix σε ποίηση Ν. Βρεττάκου	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή, Pno. & Χορωδία (σ.2, ελλ.)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24483	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
91	18	2	Ειρήνη - La Paix (Γ. Ρίτσος - Y. Ritsos)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24484	
92				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή, Pno. & Χορωδία (σ.2, ελλ.)		
93		3	Ύμνος στην Ειρήνη - Hymne a la Paix (Νίκος Σκουλάς - Nicos Scoulas)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ. - γαλλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24485	
94				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή, Pno. & Χορωδία (σ.2, ελλ.-γαλλ.)		
95		4	Η πορεία - La Marche (Χρ. Χριστοδουλάκης - Chr. Christodoulakis)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.-γαλλ., σ.1)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24486	
96				Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή, Pno. & Χορωδία (σ.2, ελλ -γαλλ.)		
97	19	1	Η Γυναίκα του Ζευγά (Β. Ρώτας)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή & Pno. (ελλ.-γαλλ., σ.2), και 1τχ.(ελλ.,σ.2)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21986	
98	20	1	Κύπρος - Chypre 2 (Β. Μιχαηλίδης) "Η 9η Ιουλίου του 1821"	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 - 4 φωνές & Pno. (ελλ.,σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24676	
99	21		Κονσέρτο για βιολοντσέλο και ορχήστρα σε σολ ελάσσονα (αφιερωμένο στον Σωτήρη Ταχιάτη/a Sotiris Takhiatis)	Κονσέρτα	Score (σ.44). Solo Vlc. (6 σελ.). Pno. Red. (σ.24). Πάρτες ορχήστρας (σ.84): Fl. I-II (σ.7), Ob. I-II (σ. 7)), Cl. I-II (σ.7), Bsn. I-II (σ.7), Hn. I-II (σ.7), Alto Sax (σ.2), Trpt. I-II (σ.7), Trb. I-II (σ.7), Timp. (σ.4), S. Dr. & Cymb. (σ.1), Vln.I (σ.6), Vln.II (σ.6), Vla. (σ.6), Vlc. (σ.6), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24460	B[8-11, φακ.9] ΚΝΠΙ 2740
100	22		Κουιντέτο πνευστών σε σολ μινόρε (φλάουτο, όμποε, κλαρινέτο, φαγκότο & κόρνο)	Μουσική Δωματίου	Score (σ.16) Πάρτες: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24487	A[1-7] ΚΝΠΙ 2736
101			Μεταγραφή του 1ου και 2ου μέρους του "Κουιντέτου πνευστών σε σολ μινόρε" για 2 βιολιά, βιόλα, κόρνο και φαγκότο	Μουσική Δωματίου			

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

a/a	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]	
102	22		Μεταγραφή του 1ου και 2ου μέρους του "Κουιντέτου πνευστών σε σολ μινόρε" για Κουιντέτο εγχόρδων	Μουσική Δωματίου				
103	23		Ντουέττο για βιολί - βιολοντσέλλο	Μουσική Δωματίου	Vln. (σ.4), Vlc. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24671	Α[1-7] ΚΝΠ 2736	
104			Ντουέττο για όμποε και φαγκότο	Μουσική Δωματίου	Ob. (σ.4), Bsn. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24672		
105		1	Παύλος Μελάς - Pavlos Melas (Κ. Παλαμάς Κ. Palamas)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.2), Φωνή & Pno. (γαλλ.,σ.2)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24673		
106		2	Ενώτητα (Unité) (Αυγερινός)	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Φωνή-Pno. & Χορωδία (ελλ.,σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24674		
107	24		Δεν εντοπίστηκε έργο αυτής της αρίθμησης					
108	25	1	Σουίτα αριθ.2 (Πολυτεχνείου) Κείμενο: Π. Κουκουβίνος Λεπτεριά-καμπάνες (ορ.25, 14)(XIV), Είμαι λεύτερος (ορ.25, 15) (XV), Τότε-τόρα; (ορ.25, 16) (XVI)	Ορχήστρα	Παρτιτούρα Πιάνου Χειρόγραφο 12 σελίδες. Σημείωση πάνω στο χειρόγραφο: για 6 όργανα, Oboe, Clar., Tromp., Tromb., rid- Guitare, Basse	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27460		
109	26		Κονσέρτο για κοντραμπάσο ή τούμπα σε μι ύφεση (1976), αφιερωμένο στον κοντραμπασίστα Λάζαρο Σπυρίδη	Κονσέρτα	Score. Pno. Accomp.. Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn., Trpt., Trb., Timp., Vln. I, Vln. II, Vla., Vlc., D.B.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/20824	Β[8-11, φακ.9] ΚΝΠ 2740	
110	27	1	Τ' ακρογιάλι - Le Rivage σε ποίηση Γ. Σαχινίδη	Μελωδίες συνοδεία πιάνου	Vln. (σ.1) & Pno. (σ.2), Φωνή & Πιάνο (γαλλ.,σ.2)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24677		
111	28		Ιθάκη για 4 φωνές και ορχήστρα (ποίηση: Κ. Καβάφης, αφιερωμένο στην Αγγελική Ιωνάτου/a Angeliqe Ionatos)	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (σ.16). Score χορωδίας. Pno. Red. (σ.12). Πάρτες χορωδίας: Soprano (σ.4), Contralto (σ.4), Tenor (σ.4), Bass (σ.2). Πάρτες Ορχήστρας.: Fl. (σ.4), Cl. (σ.4), Gtr. (σ.4), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24477		

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΛ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
112	29		1ο Κονσέρτο για Τρομπόνι και ορχήστρα (αφιερωμένο στον Μ. Μπεκέ/Μ. Becquet)	Κονσέρτα	Score (σ.44). Pno. Red. (σ.16). Solo Trb. (σ.4). Πάρτες ορχήστρας: Fl. (σ.2), Ob. (σ.2), Cl. (σ.2), Bsn. (σ.2), Hn.(σ.2), Trp. (σ.2), Trb. (σ.2), Timp. (σ.2), Vln. I (σ.6), Vln. II (σ.5), Vla. (σ.5), Vlc. (σ.5), D.B. (σ.5, λείπουν οι σελίδες 1, 3 & 4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24478	
113	30		6 τραγούδια [1.Ο διθύραμβος (ορ.3ο,νο.1), – 2.Απασχόληση (ορ.30,νο.2), 3.Σε μια πολιτεία (ορ.30,νο.3), 4.Σαν τα παιδιά (ορ.30,νο.4), 5.Προσπάθειες (ορ.30,νο.5), 6.Πένθιμες μέρες (ορ.31,νο.6)], σε ποίηση Φ. Κουβέλη	Φωνή-πιάνο	Φωνή - Pno. Accomp.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27447	
114		1	Οι διακοπές (1953)	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Πρβλ. χ.α.15&27τραγούδια - Βλ. ορ.10, no.13	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24526	
115		2	Τ' αλογάκι μου	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Πρβλ. χ.α.15&27τραγούδια - Βλ. ορ.10, no.15	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24527	
116		3	Η Γιορτή της Μάνας	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Πρβλ. χ.α.15&27τραγούδια - Βλ. ορ.10, no.14	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24528	
117	31		7 Τραγούδια συνοδία ορχήστρας [1.Το τραγούδι της μάνας μου (ορ.31,νο.1), 2.Η Κυρούλα μου (ορ.31,νο.2), 3.Τοπίο (ορ.31, no.3), 4.Λειμόνακι (ορ.31, no.4), 5.Ροδοχάραμα (ορ.31,νο.5), 6.Αυτοβιογραφικό (ορ.31,νο.6), 7.Λευτεριά (ορ.31,νο.7) σε ποίηση Γ. Κουτσοχέρα	Μικρή Ορχήστρα 8 όργανα	Score (σ.20). Φωνή - Pno. Accomp. (σ.20). Πάρτες ορχήστρας: Fl. (σ.4), Cl. (σ.4), Gtr. (σ.4), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24479	
118	32		5 Τραγούδια (Κ. Καρυωτάκης): Ξεπροβάδισμα (ορ.32,νο.1), Ο μικρός τσοπάνος (ορ.32, no.2), Νουκοκυρούλα (ορ.32, no.3), Χιόνι (ορ.32, no.4), Ηλιοβασίλεμα (ορ.32, no.5)	Συνοδία Ορχήστρας & Χορωδίας	Score (σ.16), Φωνή - Pno. Accomp. (σ.16), Πάρτες Ορχήστρας: Fl. (σ.4), Cl. (σ.4), Gtr. (σ.4), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24481	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	UoM PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
119	33		Τρίο για βιολί, βιολοντσέλο και πιάνο (αφιερωμένο στον Ζ. Παρρενέν / a` J. Parrenin)	Μουσική Δωματίου	Vln. (σ.6), Vlc. (σ.6), Pno. (σ.20)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24670	
120	34		PONTO-RONDO σε Σολ Μείζονα για κοντραμπάσο και ορχήστρα (αφιερωμένο στον Ζαν Μαρκ Ρολλέζ/J. M. Rollez)	Μικρή Ορχήστρα 8 όργανα	Score (σ.14). Pno. Accomp. (σ.10). Solo: D.B. (Λείπει πρωτότυπο, δημιουργήθηκε αντίγραφο από το Score), Πάρτες ορχήστρας: Fl. (σ.4), Cl. (σ.4), Gtr. (σ.4), Vln. I (σ.4), Vln. II (σ.4), Vla. (σ.4), Vlc. (σ.4), D.B. (σ.4)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24476	
121	35		Τρίο Πνευστών	Μουσική Δωματίου	Ob., Cl., Bsn.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27448	
122	χ.α.	χ.α.	4 Τραγούδια: 1. Φτώχεια (ορ.1, no.1), 2. Κρητικός χορός (ορ.2, no.1), 3. Κύπρος (ορ.10, no.5), 4. Κύπρος (ορ.20, no.1)	Συμφωνική Ορχήστρα	Score (σ.32), Φωνή - Pno. Accomp. (σ.16). Score χορωδίας (ελλ.-γαλλ., σ.16). Πάρτες ορχήστρας: Fl., Ob., Cl., Bsn., Hn., Trpt., Trbn., Timp., Vln. I-II, Vla., Vlc., C.B., Hp.	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24675	
123	χ.α.	χ.α.	15 Τραγούδια συνοδία ορχήστρας [1.Εις το θάνατον του Λόρδου Μπάϊρον (ορ.12,no.3), 2.Η Καταστροφή των Ψαρών (ορ.13,no.1), 3.Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (ορ.12,no.1), 4.Το όνειρο (ορ.13,no.2), 5.Ξανθούλα (ορ.13,no.3), 6.Αδέλφια τούτ' την άνοιξη (ορ.10,no.8), 7.Αντάρτικο του Πάρωννα (ορ.10,no.6), 8.Τ' ακρογιάλι (ορ.27, no.1), 9.Ενότητα (ορ.23, no.2), 10.Βαθειά μες' στην ψυχή μου (ορ.12, no.5), 11.Χαρούμενη άνοιξη (ορ.12, no.4), 12.Να νίσης (ορ.10, no.12), 13.Η Γιορτή της Μάνας (ορ.10, no.14), 14.Οι διακοπές (ορ.10, no.13), 15.Τ' αλογάκι μου (ορ.10, no.15)]	Μικρή Ορχήστρα 8 όργανα	Score (σ.40). Φωνή - Pno. Accomp. (σ.24). Πάρτες ορχήστρας: Fl. (σ.8), Cl. (σ.8), Gtr. (σ.8), Vln. I (σ.8), Vln. II (σ.8), Vla. (σ.8), Vlc. (σ.8)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24480	

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΈΡΓΩΝ ΑΡΧΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΙΝΙΔΗ (Α.Γ.Σ.)

Θεόδωρος Γ. Σαχινίδης (Δωρεά Απρ.2022, Ιαν.2019 & Απρ.2018)

α/α	έργο/ορ.	αριθ/νο.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΑΝΟΜΗ	ΥοΜ PSEPHEDA Αρχείο Γ. Σαχινίδη 08.12.2020	ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 23.12.2014 & 04-05.01.2022 ΚΑΛΛΑ-1199-ST: Φάκελοι Α[1-7], Β[8-11]
124	χ.α.	χ.α.	27 Χορωδιακά Τραγούδια [1.Εις το θάνατον του Λόρδου Μπάϊρον (ορ.12,νο.3), 2.Η Καταστροφή των Ψαρών (ορ.13,νο.1), 3.Ελεύθεροι Πολιορκημένοι (ορ.12,νο.1), 4.Το όνειρο (ορ.13,νο.2), 5.Ξανθούλα (ορ.13,νο.3), 6.Αδέλφια τούτ' την άνοιξη (ορ.10,νο.8), 7.Αντάρτικο του Πάρωνα (ορ.10,νο.6), 8.Χορευτικό (ορ.10,νο.11), 9.Η Γυναίκα του Ζευγά (ορ.19,νο.1), 10.Νανούρισμα (ορ.11, no.1), 11.Ανθούλα (ορ.15, no.3), 12.Η Κερασιά (ορ.15, no.4), 13.Στην Εξοχή (ορ.15, no.2), 14.Μεσ τη Ζωή, 15.Βαθειά μες' στην ψυχή μου (ορ.12, no.5), 16.Χαρούμενη άνοιξη (ορ.12, no.4), 17.Να νιώσης (ορ.10, no.12), 18.Οι διακοπές (ορ.10, no.13), 19.Η Γιορτή της Μάνας (ορ.10, no.14), 20.Τ' αλογάκι μου (ορ.10, no.15), 21.Τ' ακρογιάλι (ορ.27, no.1), 22.Ενότητα (ορ.23, no.2), 23.Ξεπροβάδισμα (ορ.32, no.1), 24.Ο Μικρός Τσοπάνος (ορ.32, no.2), 25.Νουκοκυρούλα (ορ.32, no.3), 26.Χιόνι (ορ.32, no.4), 27.Ηλιοβασίλεμα (ορ.32, no.5)]	Παρτιτούρα 4φωνές (ελλ.-γαλλ.)		https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/21987	
125	χ.α.	χ.α.	Κεφαλονίτικα/Δημοτικά: 1.Κεφαλονιτοπούλα - Keafalonitoroula, 2.Κάτω στο γιαλό - La bas sur la mer	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.-γαλλ)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24679	
126	χ.α.	χ.α.	Συλλογή Μέλπωσ Μερλιέ (1): 1.Κι αν πας Μαλάμω για νερό, 2.Κάτω στα δασά πλατάνια, 3.Πάνω σε τρίκορφο βουνό	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24680	
127	χ.α.	χ.α.	Συλλογή Μέλπωσ Μερλιέ (2): 3.Ποτέ Τρίτη βόμβα - Jamais la 3e bombe (Ishiji Asada), 4.Ας παν να ιδουν... - Il faut aller voir...	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24681	
128	χ.α.	χ.α.	Συλλογή Μέλπωσ Μερλιέ (3): 1.Λελούδι της Μονεμπασιάς, 2.Ζαχαρούλα, 3.Βασιλικός, 4.Τ' έχεις καημένε πλάτανε	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	2 φωνές (ελλ.-γαλλ)	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/24682	
129	χ.α.	χ.α.	ΕΘΝΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ Στίχοι: Δ. Σολωμός - Μουσική: Ν.Χ. Μάντζαρος - Εναρμόνιση: Γ. Σαχινίδης	Τραγούδια (2 ή 4 φωνές)	Soprano, Contralto, Tenor, Bass	https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/27449	
			χ.α.: χωρίς αρίθμηση				

Παράρτημα III

Ηχογράφηση/Βιντεοσκόπηση

Γεώργιος Σαχινίδης (1911-1990):

Ρόντο για κοντραμπάσο και πιάνο, ορ. 34

Andante moderato – Allegro - Andante moderato – Allegro - Andante moderato

(Διάρκεια: 07'00'')

Α' εκτέλεση

Χαράλαμπος Γρηγοριάδης, κοντραμπάσο

Μιχάλης Καλτσίδης, πιάνο

Παρασκευή 23 Σεπτεμβρίου 2022

Αμφιθέατρο Τελετών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Θεσσαλονίκη